

Библиотека
САВРЕМЕНА КЊИЖЕВНОСТ

УРЕДНИК

Весна Денчић

У ПРИЧИ И ОКОЛО

Најлепша остварења са II конкурса
за најкраћу кратку причу

(Приредио Ђорђе Оташевић)

ALMA

Београд, 2003

У ПРИЧИ И ОКОЛО.

Најлепша остварења са II конкурса за најкраћу кратку причу.
(Приредио Ђорђе Оташевић)

<i>Уредник</i>	Весна Денчић
<i>Технички уредник</i>	Сергеј Скорупан
<i>Ликовно решење корица</i>	Сергеј Скорупан
<i>Слика на корицама</i>	Ј. Аненков „Портрет уметничког фотографа М. А. Шерлинга (деталј)
<i>Коректура</i>	Љиљана Оташевић Вера Јовичић Програмски пакет РАС
<i>Издавач</i>	„Алма”, Београд
<i>За издавача</i>	Др Ђорђе Оташевић
<i>Штампа</i>	„Алма”, Београд
ISBN	86-84023-10-2

Београд, април 2003.

almabg@sezampro.yu
www.alma.co.yu

ПРЕДГОВОР

Међу скоро хиљаду прича пристиглих на II конкурс за најкраћу кратку причу, који је организовала издавачка кућа „Алма” у сарадњи са „Беографитима”, Весна Денчић, Дарко Коцјан и Ђорђе Оташевић изабрали су, по њима, три најбоље приче.

- I награда: „Дилер” Владимира Павловића
II награда: „Терапија” Раше Папеша
III награда: „Искривљено огледало” Марка Ламбете.

У књизи се налазе 236 прича 151 аутора. Шифром „У причи и около” биле су потписане приче Витомира Теофиловића.

Ана Авић

МОЖДА, МОЖДА

- Опет ће киша, зар не?
- И киша је нешто. Волела би да покиснеш?
- Не, кажем: *опет* ће.
- Као да је то твоје *опет* важно. И атентат ће опет, можда.
- Није важно то моје *опет*. Важно је да смо ми ту
- идемо као јуродиви. Видиш да никог нема.
- Нема, добро. Али, како знаш да је то због тога што *опет* ће киша! Сви гледају пренос рата – ето то је.
- Можда, а можда није. Ко ме је још до тих преноса. А можда рат није ни почео.
- Можда, можда, можда. А зашто ниси рекла: можда ће опет киша. Него тако убеђено: *опет ће киша*, као да ти имаш у руци то црево за поливање...
- Теби није јасно, погледај небо, и: нигде никог нема. Ово ће бити киша над кишама...
- Можда ће бити, душо. Не можеш знати док не почне. То је као да кажеш: опет ћу те волети, а никад ниси ни престајала... да, то је тако... душо...
- Је л' да, хоћеш да кажеш да пада, да одавно већ пада... љубави.
- Да, љубави, пада, можда никада ни престајао није тај пренос...

Нермин Агановић

ДРУГА КОЖА

Већ дуго лежим у болници и бијели чаршафи су постали дио мене, срасли са мном као друга кожа. Кожа вишка почиње да ме сврби, гуши, не да ми мира. Морам одложити вишак, нема друге. Овако се више не може. Једноставно је тако.

Одлажем вишак на офингер, офингер стављам у ормар и затварам врата. Избор је био неумитан. Лежем у кревет и испијам лијек.

ЉЕПОТА

Дошла је. Има дијете. Ја нисам дошао, био сам ту. Имам тумор. Она размишља да живи овдје. И ја размишљам да живим овдје, на овоме свијету. Размишљања нам се поклапају, биће нам лијепо.

Данијела Ајдуковић

ЗОВ ПТИЦА

Дуга се изненадно појавила на небу и разлила у хиљаду боја. У сваку нијансу уткала је себе и величала птице. Галеб Џонатан Ливингстон се насмеши.

Милен Алемпијевић

УЗДАХ СВАКОГ ЧОВЕКА

Усред ноћи, усред дана. У било коју зграду, у било који стан. Могао бих да уђем, и тамо мокрим, у новостеченој тајној соби са водом. Праћен благонаклоним погледима пробуђених, или окупљених око трпезе, или нагнутог над књигом, док руке перем и затварам врата за собом, трен пре него што нестанем у тами ходника.

Могао бих једним притиском на дугме да искључим дневну вреву. И ноћно брујање. Једноставно, да искључим тон: да гледамо тишине, праксис недостижних периферија. Могао бих једним притиском на дугме да укључим микрофоне у свим собама, да чујем уздахе свих људи. Разговоре и мљацкања аутистичког театра: једаче украшене осмесима од којих пате трпезарије.

Могао бих, заиста. Спреман сам. (Мени ће, знам то, једног дана посветити празник.)

Миливој Анђелковић

ТАМО ДАЛЕКО

Први пут је то осетио када је *Тамо далеко* заменио са *Satisfaction* Ролингстоунса. Легенде су заказивале концерт па је у њихову част променио мелодију.

Свраб на руци, као колона невидљивих мрава. Чешао је, мазао, посипао... Добро је, проћи ће. Карте још нису ни биле у продаји, кад, усред ноћи, као да је неко ударио у гонг: опет свраб, онај несносни. Поновио је поступак, шеткао по соби, али, јок, не вреди, миле ли, миле...

То, наравно, нема везе, али вратио је *Тамо далеко*. Можда се преци буне, шалио се и чекао: шта ће сад бити?

Усред ноћи опет исто: гонг, чешање, ни *Тамо далеко* не помаже. Појавило се и црвенило, ни преци нису као што су били.

А онда је на мобилном, испод навлаке, открио красту скореле прашине. Састругао је, опрао вињаком, испрао лозом... И свраб нестаде, као руком однесен. Заједно са црвенилом.

А *Тамо далеко* је оставио. За сваки случај, у почит предака.

КАПРИЧО ЗА ВИОЛИНУ

Свирала је повијајући се за гудалом. Звуци су мрежили собу; у њиховом преплету ствари су почињале да губе тежину.

– Шта то свираш? – питао је изненађено.

– Погледала га је као да су године између њих: – Није могуће да не знаш!

– Никада раније није било овако...

Затворила је очи, а он је нестао. Претражити себе, какав задатак! Најзад, једна слика се устали у њему: у једној руци виолина, у другој гудало; пешеви лепршају на пиранском сунцу.

– То је Тартини – узвикнуо је победоносно. – Чувени капричо за виолину!

Тонови радосно измрежише собу, а предмети се распоредише на нов начин.

Испред њега долебди нахерена кристална чинија пуна шарених бомбона, али ње није било.

– Где си? – упитао је изненађено. – Ма, јави се!

Предмети су лелујали и нестајали кроз маглене зидове.

– Ту сам – чуо је најзад. Глас је долазио изван собе, са оне стране простора: Предуго ти је требало да се сетиш.

Биљана Бабић

ЧЕКАЊЕ

Чак и ако одем, људи ће опет пролазити поред мене. Неће ми дати да предахнем.

Не знам зашто, као што не знам ни зашто су тако неумољиви.

Чекаћу.

Једном ће престати да пролазе поред мене.

ДОЧЕК

Погледајте критичара када се враћа кући. На његовом лицу наићи ћете на најмању мрвицу сумње у своју одлуку. Погледајте проститутку када се враћа кући. Видећете жену често куђену, често нуђену. Видећете светицу. Погледајте лекара када се враћа кући. Видећете патњу због смрти која није могла бити побеђена. Видећете питање у његовим очима. Погледајте варалицу када се враћа кући. Угледаћете човека који је схватио све. Само га није брига. Погледајте дете када се враћа кући. Опазићете незадовољство због одлуке родитеља да прекине са играм. Погледајте глумца када се враћа кући. Видећете човека који се почео гадити претварања. Чини ми се да најлошије глуми сопствени живот. Погледајте политичара када се враћа кући. Видећете варалицу у оделу. Наудите му. Погледајте бога када се враћа кући. Видећете уморног Човека.

ПАС

Враћајући се са посла, напросто ме омамио мирис прољетног дана. Везала сам поводац мојој пудлици и извела је у шетњу, да уживамо заједно. Нисмо прошли ни стотинак метара кад сам на травњаку преко пута наше зграде видјела великог црно-бјелог пса, очито мјешанца. Моја пудлица не воли велике псе, залијеће се на њих и режи. Да бих то спријечила, подигла сам је у наручје. Велики пас је незаинтересирано њушкао око ниског грма. У том часу, као ниоткуд, појавио се чудан старац повијених рамена, у плавој униформи и смијешној капици. Преко рамена му пушка. Заштитнички се насмјешио и казао ми да се не бојим, очима ми показујући на пса и скидајући пушку. Испунио ме чудан осјећај несхватања. Питала сам се зар се то збиља дешава у центру вишестолјетнога града, усред бијела дана, или сам у некој зони сумрака. Имала сам толико присебности да чвршће пригрлим пудлицу и уз гласно *Неее!* потрчим према улазу. Одјекнуо је пуцањ, ужасан, сабласан. Пењала сам се уз степенице с чудном, узнемирујућом празнином у души. Тражећи ужитак, нашла сам његово наличје.

Мирослав Барјактаровић

ЦУКЕЉИЦА

Идући од Берана преко Доње Ржанице уз Калударску ријеку, са леве стране дочекаће вас необична и злогласна кршевита литица звана Цукелјица. Живописна литица и дивља лепотица горског краја.

Горда господарица Калударске клисуре, мађијска опсенарка, заводница. Она је интригарка свих зађевица и чарки између Калудрана, Загорана и Ржаничана. Чија је стравична резбарица, раскошна крунисана краљица дивљине. Формално свачија, неприступачно ничија. Омамљива, наметљива и варљива грација. Нагиздана и накинђурена калуђерица, али једнако неухватљива као хитра рибица шареноперка у кристалном огледалу. Одмах уз њу приљубио се Баба Јанин крш или Јанина литица са које се мало чакнута баба Јана из Петњика стрмоглавила у провалију. И данас, ко зна после колико година, у народу беранског краја постоје верзије прича о Цукелјици, Баба Јанином кршу и другим литицама овог краја.

Славко Бован

ЉУБАВ ЗОРКЕ МЕДАНОВЕ

Их, што сам ја била лијепа. И глупа! А тек што сам могла лапрдати и кад треба и кад не треба. Кад ме питао да се удам за њега, умјесто да га сиктеришем, ја се нашалила: „Или твоја ил’ ничија”. Е, ту ми је на зло свануло. Увече је дошао са просцима и донио кило динамита. Мајка ми је само казала: „Ако си тако рекла, полази!” Био је много старији од мене и, да ми бог опрости, грдан, грдан скоро к’о Ђуро Црногорац. Изродила сам му једанаесторо, а мрзила сам га цијелог живота, земља му кости измећала.

Данијела Богојевић

БИОАУТОХАГИОГРАФИЈА

Нисам никоме рекла кога би обрадовало. Прича о бордо измаглици је само моја. Сама ћу је жалити вечно. Мој век је изражен у броју разочарења. Дуг је и влажан. Местимично клизав, пун препрека и одрона. Каква је то основа? Основана на неоснованом. Имагинарном руком показана. Ветроказ је скршен. Немам идеју, ни све остало што би ми наводно помогло. Желим ли помоћ? Моја глава одбија било какву мисао. Птице не дају да заборавим нешто чега се у ствари и не сећам, али је присутно свакога дана, при сваком залогају очаја. Зеленкасте, једва слаткасте речи, излазе у простор око мене и поново изазивају радост код људи који ме плаше. Њихова осећања ме плаше. Сувише аутобиографски од мене!

Дејан Богојевић

ПАС КОЈИ ЈЕ ДУГО ЦВИЛЕО

Чу се звиждук. Дуг. Потом се зачу дахтање пса које се приближавало. Појави се бела глава са црним тупинама и црном мрљом преко једног ока. Дуга длака се пресијавала на подневном сунцу док је пас нестрпљиво скакутао око њега. Мирно је стајао и пушио. Пас се умири и седе поред његових ногу. Тужно погледа ка шуми и спусти главу на шапе. Није приметио његов одлазак. Зачу се пуцањ, пас залаја и погледа ка шуми која је вешто скривала млитаво тело. После неколико покушаја прескочи ограду дворишта. Дуго, дуго је цвилео у шуми

ТРАГ НА ОБАЛИ

Изашавши из позоришта, благо тетурајући, дође до кеја, застане, осмотри околину трептавим погледом, послушну, затим поново погледа, послушну још једном, поправи кравату, очешља се, накашља се као да жели нешто важно и узвишено да изјави, затим хитро скочи у мутну реку не остављајући ни један траг на обали.

Маја Богуновић

КОНОБАР

Преуморна да бих те заводио трептајима.
Прежедна да бих облизивала усне похотно.
Престара да бих се смешила, тупо.
Вечерас сам стварно свратила само на пиће.

МОЈОЈ МАЈЦИ

Та жена и то дете... измучене, сузне. Та жена попут детета и то дете, већ жена. Далеко изван онога што би могле да опросте... увређене, још једном. Опечене.

Уморне у несаници, избављене у страху... знају разлог за знојне дланове, свих ових година... редукован у тишину, рециклиран у ткивима. Другима недоступан, у њима неискорењив.

ПОЉУБАЦ

Док је сједио у хладу крај прекрасне Атине, млади Александар, ученик славног филозофа Анаксимена, помисли како је крајње вријеме да докрајчи своју невиност. Привуче Атину к себи, те је покуша пољубити на уста. Изненађена, Атина се трзну и одгурну га. „Не волим пољупце на уста”, промрси кроз зубе. Александар поче размишљати о томе како би Атини могао промијенити мишљење и указа му се сјајна идеја – напоскон ће му филозофија бити од користи! Позивајући се на свог знаменитог учитеља, објасни јој како је цијели космос саткан од само једне супстанце: ваздуха. Стањујући се, ваздух постаје ватра; кондензујући се, претвара се у вјетар, облаке и воду; док даљим кондензовањем настају земља и камење, а остатак свијета потиче из ових. То значи, закључи Александар, да су и људи саткани од ваздуха, а да је човјеков дах оличење његове душе. Љубав захтјева сједињавање душа, настави он, а тако нешто се само сједињавањем даха, односно пољупцем, може постићи. „Па то значи да је твоја душа трула и зла”, рече Атина уплашено и утече низ ријеку. Александар збуњено погледа за њом, а онда се сјети да је за ручак јео бијели лук. Разочаран собом и својом штуром филозофијом, скочи у ријеку и не изрони.

ГРЕХ

Досадан овај нови и глуп. Стално пита, колико си овде, колико ћеш остати, шта си урадио. Ништа, кажем, три године, кажем, још седамнаест, кажем. Како ништа. Дуго ћеш остати! Убио си, зар не! Ћути, кажем, не знаш! Кол`ко си ти и што?

Опљачкао сам манастир и продао иконе, е, то је грех, кажем. Чуди се, каже није грех, нисам их спалио, каже, продао сам другом ко ће им се дивити и молити, каже, вратиће се оне опет, порашће им вредност, каже, није грех то, ти си грешан, убио си, јеси! Нисам, кажем, ја сам послао на небо, кажем, хтела је сама да се огреши, кажем, Бог не опрашта када му сам идеш, каже, мора да те позове, кажем, или неко да те пошаље, она је хтела сама, кажем, ја сам јој помогао.

Морао сам да је намучим, кажем, да би Богу била милија, да се покаје, кажем, да ми се исповеди, кажем, да ме горе чека млада, чиста.

Луд си, каже, то је грех, неће те чекати, каже, ти ћеш на другу страну, каже, где су луди!

Ћутим, мислим, он је луд, мислим, грешан је, мислим, нисам убио, послао сам је горе где су тишине, мислим, чекаће ме, бићемо заједно, мислим, не може бити грех спасавати од греха, мислим, од данас са овим новим нећу причати, много је луд!

ПОГРЕБ

Тетка Љубица ни за живота није имала разумевања за љубав, а камоли сад упокојена, и већ одавно охлађена у мемли чачанске мртвачнице. Све знам, али нисам могао другачије! А ко би одолео, том сањивом осмеху, тој сомотастој кожи, податним уснама. А поштено да кажем, мислио сам, куд ће тетка из капеле. Јао, када сам онако, сав лахораст, још опијен мирисом љубави, улетео у капелу да ми је не затворе пред носом, и видео да тетке Љубице нема, умало нисам пошао за њом да је тражим на рајским стазама!

– Аман људи, куд ми је тетка – завапих из дубине срца, што се још не беше смирило од недавног разигравања! – Ма каква грешка, која је госпођа преузела и отерала у Ариље! Па људи моји, она се родила у овом граду и није крочила из њега, осим што је једном залутала и отишла до предграђа. Ко зна да ли би се из тог предграђа и до дана данашњег вратила да је тамо, сасвим случајно, није препознао и довео до куће мој школски друг, сама је ту причу причала кад год би ме празан стомак довео на ручак код ње. Осим тога, моја тетка Љубица, заклета уседелица, на овом великом белом свету и нема никога осим мене!

Нађох је једва, као што сам и очекивао, љуту! Не смем ни да мислим шта ће бити кад јој кажем да погреб морамо мало одложити, јер је моја уштеђевина отишла на хотелски пансион.

СНОВИ

Прексиноћ сам те сањао. Стајала си са друге стране улице и смешила се. Требало је да само пређем преко, загрлим те и да, као и обично тог лета, кренемо у предвечерњу шетњу. Одједном, дуну ветар, и поигравши се са твојом сукњом, откри на тренутак белину твојих гаћица. Пробудих се, уплашен да би то могао још неко да види.

У ствари, ужелео сам те се.

Синоћ сам те поново сањао.

Стајала си, овога пута на стени, леђима окренута мору и сунцу које се полако спуштало ка хоризонту. Пришао сам ти са фротиром у рукама, огрнуо те, загрлио и пошли смо у хотелску собу.

Пробудио сам се задовољан.

У ствари, желим те.

Ноћас те нећу сањати.

Остаћу будан и чекаћу те да се увучеш под покривач, да још једном осетим додир твојих усана на свом рамену. Заспао сам пред зору. Ти ниси долазила, а ја те нисам сањао.

У ствари, волим те.

Бранислав Брзаковић

МЕСЕЦ И ГРАД

Досадни Петак. После напорног дана стајем у ред за излаз из метроа. Касно предвечерје... Покретна трака ме заједно са другим бледим погледима довози до свежег ваздуха на крају платоа. Дочекује ме топла пролетња киша и празна конзерва у бари. Ходам мокрым улицама ка станици на цести. Око тротоара багрово лишће и кесе. Последње капи помешане са поленом квасе ми лице. Следим правилан дрворед ка раскршћу. Црвено светло. Стојим испред семафора. Немогуће, јуче га није било на том месту. Са старе куле сат откуцава поноћ. Светлост аутомобила обасја капију градског парка. Тихи глас сове допире из сенке кестена. Ноћни лептир пуккета на уличној расвети. Станица. Људи и облаци се растају. Док чекам трамвај, поред мене ветар листа новине. Јучерашњи број. На небу, месец је испунио прстен и сребрно исијање се рефлектује на град. Трамвај стаје. На њему је реклама за кафу која буди жељу за разговором.

У дубоком џепу црног мантила зазвони мобилни.
Пропуштам возни ред.

Енсар Букарић

„Чуј, мама! Мислим да је оно птичица. Нисам јој пјесму слушао мјесец дана откако смо у подруму” – усхићен је десетогодишњи дјечак.

„Заиста, сине, оно је мала птица. Како ли је, јадна, преживјела јучерашње гранатирање?” – запита се изблиједела жена гледајући из подрума на мали комадић вањске свјетлости.

У јучерашњем дану на мали градић сручило се више од три хиљаде граната. Посљедице су биле видљиве на сваком кораку.

Топовска паљба утихнула је јутрос рано. Сада су вребали добро сакривени снајперисти. И мало који пас или мачка нису доживјели трагичан крај од њих.

„Мама, птичица је дошла сасвим близу нас!” – узвикну дјечак. „Идем да је дотакнем!”

Дијете се отргну од мајке и стрча на дневну свјетлост.

„Не, дијете моје!...” – заплака мајка.

Тишину примирја наруши мукли хитац снајперисте из непознатог правца.

Преплашена птица побјегла је према небу.

ЖУРКОВО

У Кострени, на домак крижања путова и промета, вреве људи који некамо стално журе – на само десетак минута стрмом цестицом и скалинама спуштамо се до мора, шум валова који оплахују обалу, кликтаји галеба прате рибарске бродике и чамце који упловљавају у луку, реметећи мир и уснулост доживљеног као у чаролији. Жамор дјеце, игра с мачком и псићем, жене са торбама, сви чекају на свој дио плијена. Изнад луке надвила се Марина, душа која дише и пулсира срцем рибара – већ од раних јутарњих сати па до касно у ноћ. Чује се удар сјекире и бата, пила, виде се свјетла лет-лампе, по која псовка, онда опет мир и тишина, на тренутак, а чини се вјечност! Чамац је извучен на сухо, разговор уз пиво, цигарету, и одмор. Стари рибар, препланулог лица диже се и нестаје међ` баркама...

„Барке у луци/ витким јарболима/ парају небо.”

КОРАК

Стајао сам немо испред врата, погледа упртог кроз „шпијунку” чије је сочиво лагало око и стварало илузију о могућој даљини, још увек неспреман да проценим прави моменат када ћу изаћи напоље. Тело ми је било напрегнуто, а сваки мишић играо као код љубавног пара сједињеног у напору да доживи оргазам. Доле у утроби желудац је пратио ритам срца, проклето тачан, и слао јасне сигнале да ће своју садржину избацити напоље ако још мало потраје ова неизвесност. Пљувачне жлезде су престале да луче течну материју, тако да сам отворених уста и сувог ждрела, кратким удисајима, грабио ваздух у страху да ћу потрошити кисеоник и створити вакуум. Неуравнотежена осећања су ми стварала проблеме. Све је носило задах катастрофе. Непријатан мирис ми је дражио ноздрве, завлачио се у плућа и појачавао осећај мучнине. Морао сам да се одлучим.

Кратким, али одсечним, замахом чизме погодио сам тачку тик испод кључаонице и тиме произвео заглушујући тресак од кога се и сам уплашено тргох. Време је стало. Врата искочише из штока и у луку прелетеше неколико метара. Излетех у ноћ.

Напољу је беснео рат.

Душан Влајковић – Митрованов

КРАТКА ИСТОРИЈА ХАИКУ ПОЕЗИЈЕ

ратник камура је завезаних очију могао да на зиду врхом мача у потезу уреже хаику.

једном таквом (не)згодом наиђе његов учитељ шии јасухи.

„унаказио си поезију за онолико колико си унапредио технику!” – рече бесно шии и лупи га страницом мача *која не уједа* по руци.

хаику је касније повратио старе позиције, али мање спретни ратници урезивали су га из три потеза, најмање.

ПАКОВАЊЕ

одлазим.

пеглам поразе и пресавијене их ређам до брига.

на чивилуку се ветре депресије.

фобије, грешке, параноје, лажи – нашавши свој пар – стрпљиво чекају свој ред.

да, одлазим.

пун ми је кофер. и спортска торба ми је пуна.

и кеса.

ЈОШ ПРЕ НЕГО

још пре него се дете роди две црне прилике пођу на пут. и иду, иду, корачају тако, а очи им без трептаја напрегнуте као неком кад тражи нешто.

наједном стану, седну, завију цигарете, па се баце на купање. мишићи им трепте напрегнути као оном што тражи оно.

по завршеном послу завију још по једну и чекају. стрпљиво чекају.

неког од нас да сахране.

БОЉКЕ

Туђа болест је нелагода и упозорење. Са својим бољкама, умишљеним и стварним, ћутке ратује. Непријатно јој да их распреда пред другима. Није сасвим ни сигурна где је граница међу њима. Кад јој се чини, а кад то стварно јесте. Чим устане, могла би направити списак. Замор после ноћног несна. Кости ломне и болне (брате Болани Дојчине). Глава, трава заборавља. У току дана, развој облачности. Срце и око њега. Бубрези и испод њих. Болуцкање, сумња. Поболевање, притајена зебња. Хронична бољка, сигурно. Не иде лекару. Неће, каже, да зна. Овако, не зна, па трпи. Трага по себи. Медицински савети из часописа постављају дијагнозу. Разуме оног несрећника из Десничиног романа. Увек га се сети кад уђе у фазу одвратности од физичког пропадања, кад све умишљено запрети да постане стварно. Скочио човек да оконча страх од неизлечиве бољке. Разуме га, али неће да скочи. Безочно, али његова смрт за њу је охрабрење. Болести ни трага, а човек на плочнику.

Злата Воларич

НАША ВЕЛИКА ЉУБАВ

Стварно. Наша је љубав била јединствена. Све би учинио за мене.

„Хоћеш ли да ти донесем злато са Сунца?” Одмахујем. Он ми је довољан.

„Желиш ли комадић сребра с Мјесеца?” Он је моје сребро, кад му се зажаре искрице у очима.

Нисам желела цвеће, нисам хтела друге дарове. И он је престао да пита. Само је рекао: „Одлазим на Нијагарине слапове и донијет ћу ти флашу воде”. Нисам могла да протестујем. Брзо је нестао.

Мјесец дана се није јављао. А онда сам добила писмо од неке Американке. Гладис се звала.

„Ваш муж је сада мој. Неће се вратити јер нисте знали дарове да примате. То иде уза сваку велику љубав”.

Запамтила сам. Сада тражим другога – без дарова.

Јоже Воларич

РОКЕР ХУМОРЕСКА

У XIII кварту, на 13. кату – два дијаметрална стана. У њима су живјела два самца, пуна изразите вањске и унутрашње супротности и међусобне мржње до гроба и још много даље... Можда су тому били узрок бројеви – тко зна? На ту значајку су реагирали људи и ствари. Ако је један био у лифту, а други чекао да уђе, лифт се није хтио уставити. Поштар није могао стрпати у торбу за оба – све је из торбе летјело ван. Трговачки путник, који је звонио код једног, није могао са истим прстом и без рукавице притиснути дугме звонца код другог. На изборима комисија није могла отворити сандуче, јер су унутра били листићи од обојице. Ноћу се чула тутњава у канализацији, ако су она два истовремено пишала, камо ли ако је било и оно друго. Ако су били оба у цркви, звона су ућутала. Када су се на интернету срели њихови мејлови, цркавали су најтврђи вируси. Земаљских догађаја је било за пар томова, а колико ће их тек бити када оду у вјечност?!

СУСРЕТ

Госпођа Константиновић је уредно обрисала танак слој прашине са прастаре комоде. На нахтасни је преуредила распоред пластичног воћа и обилно залила мушкатле. Обукла је пуловер од мерино вуне и у џеп ставила паковање „ПЕТИТ БЕУРЕ”-а. Из стана се безмало искрала и нечујна корака попела на седми спрат код удове Силашки. Најпре су седеле у тишини и смејуљиле се пијући грузијски чај, а потом су тихо са грамофона марке „ИСКРАПХОНЕ” слушале Булата Окуцаву. Затим је госпођа Константиновић замолила госпођу Силашки за један кафетин јер је у пределу слепоочница осетила бол. Ујутро око шест часова и тридесет четири минута, након увиђаја мртвозорника, болничка кола одвезла су госпођу Константиновић у оближњу мртвачницу.

Милош Вујасиновић

НОЋ ПУНОГ МЕСЕЦА

Ноћ у Филаделфији средином априла када се жива у термометру попне до осамдесетог подеока Фаренхајта може да буде чаробна.

Нарочито ако седите усамљени на клупи испред реке Скукил између три моста. Тишину онда нарушава покоја група аутомобила која се котрља Кели драјвом иза вас. Мирис реке и благи талас свежине који разгаљујући запљускује, терају мисао на скоро немогуће подухвате па се човек увелико може осећати великим уметником. Књига се ту пише у једном даху, а смрт наступа веома брзо јер довољно је у неколико корака прескочити преко ограде моста. Да бих дошао до овог чаробног места, потребно је било да се спустим стрмом улицом која води преко железничких шина низбрдо према реци Скукил. Та стрма улица ме је подсетила на типичну београдску улицу негде око Дорћола. Пролећно рађање живота започело је и овде белим трешњиним цветовима.

Живко Вујић

ЈЕДНА ЗВИЈЕЗДА

Сједим, тако, једне вечери, сам на сред њиве, ниже родне куће, на неком старом пању. Вече мирно, топло, весело, богато...

Поље у које сам усмјерио свој поглед начичкано свијетлонаранцастим цвјетовима. Неки су били толико сјајни да ми се чинило да припадају Сунцу. Неки су блиједолико тињали као да су почели да старе. Неједнако распоређени. Један се цвијет откиде и полети. За неколико секунди га нестало. Али нисам примјетио да ли је припадао оним блиједим, или оним младим и свјетлијим цвјетовима.

У тишини размишљам: „И младе цвјетове Неко откида или сами падају. И брзо нестају. Као да их није ни било. Иза њих се брзо угаси траг...”

Дуже од осталих, посматрам један Обичан цвијет како упорно прати онај Велики. Како се Велики цвијет приближавао Западу, тако је онај којег сам пратио ишао за њим. Најзад, Велики цвијет је нестало иза обронака Црног врха...

Тада ми вече дошапну да Звијезда прати Мјесец и да живи колико и он. Кроз мене прође језа. Израчунам: до заласка оног Обичног цвијета остало је десетак година... Уплашио сам се и побјегао у кућу. Нисам смио даље да гледам...

(У Великом цвијету видео сам свог покојног оца, а у оном што га је пратио, оном Обичном, видео сам сам себе...)

ТРИ ФОТОГРАФИЈЕ

Дјед Рајко не испушта из наручја двоипогодишњег унука. Носи га од једног до другог госта. Са сваким по нешто поразговара. Дјечачић посматра непозната лица. Кад су се примакли телевизору, дјечачић се окрену и угледа три фотографије. На првој, у крупном плану, лице седмогодишњег дјечака, који се сликао у школи. На другој голо дијете у пузећем положају. На трећој дивно женско лице са изразито дугом и валовитом црном косом.

Ко је то? – пита унук Ненад испруживши лијеву руку према првој фотографији.

То је твој ујко. То је Дадо кад је ишао у први разред.

А то? – пита даље радознали дјечачић.

То је моје злато. То си ти кад си имао пола године. Мој драги Неца.

А... ко је то? – зачу се нешто успореније и тише Ненадов глас док је пружао ручицу с намјером да дохвати трећу фотографију.

Одговора није било. Он се збунује и брзо погледа у дједове очи преливане сузама. Дјед Рајко се окрену и пође ка излазу из просторије. Мали Ненад га непрекидно гледа у очи. Више ништа не пита. Чинило се да је све разумио. Кад је био на вратима, још једном се окрену и погледа фотографију своје мајке коју је, игром горке судбине, видио први и посљедњи пут само неколико тренутака по доласку на овај свијет...

ПЕРЛЕ

Пластичне перле. Обичне. Јефтине. Са вашарске тезге. Шарене. Жуте, зелене, загасито црвене. И беле. Окупане. Као мале трешње. Израњају из мора. Сагињу. Њишу мокре, слепљене. Прилазе. Уз саму сенку сунцобрана ниске склизнуше. Приљубише уз врат. Под забаченом косом асура плетена. Песак улегао под леђима. Врео. Слепљена зрнца на раменима и подлактицама. Светлуцају. Окренута сунцу склопи очи. Брише мокре дланове о тело. Повлачи огрлицу. Наниже, према грудима. Голим. Једрим. Посуте капљама сјајним перле блистају. Радосне. Од камена драгог. Још увек лелујају.

Драгана Гавриловић

СУДБИНА

Ништа се не дешава без разлога. Трајање свих оних ствари које нам се чине изузетно важнима, обично је сразмерно јачини и величини тих истих ствари, ма колико год ми то понекад не желели себи да признамо.

НЕКЕ ЖЕНЕ

Неке жене лепо изгледају, а неке су лепше него што изгледају.

Неке жене су паметне, лепе, занимљиве. Само неке могу такве и да остану.

Неке жене кажу да воле. Неке од њих то и умеју.

ОД СУМРАКА ДО СВИТАЊА

Устао сам касно. Пет поподне. У кући имам све, недостаје ми само хлеб. Свеж, крцкав, по могућству топао. На рафу продавнице која ради и недељом само тост. Не волим тост. Уопште, не волим хлеб са продуженим роком трајања. Ни црни, ни интегрални. Због оваквих као што сам ја (а и због зараде) трећу туру хлеба добијају око деветнаест часова. Не могу толико да чекам, гладан сам. Идем даље. Пешке стижем до пекаре која ради нон-стоп. Тренутно имају само пецива, лисната и слично, али хлеб не. Прелазим мост. Трбухом за крухом. Пао је мрак. Са оне стране, па мало даље, има један фенси дракстор: ако могу зими да имају свеже јагоде, могу и у недељу, у десет сати увече, да имају свеж хлеб! – Немају. Пун месец. (Чуо сам да већина жена има менструацију на ову мену, а онда опет чуо да то и не мора да буде тако.) Месец округао, па рекао бих као погача. Око њега звезде, попадале као сусам са ђеврека. Довукао сам се до прага једне старе пекаре. Сео. Отвара се у пет ујутру. Сачекаћу. Стомак ми је слепљен као испражњен цак брашна. Брашно је, надам се, већ у тесту.

ПЛАЖА

Плажа у знаку UV-заштите. Миришу лосиони за сунчање. Ретро мирис кокоса. Мирис маслиновог уља само у сећању. Међу чемпресима кафић „Међу чем-

пресима : шните диње и лубенице, за мезе поховано месо рака, сладолед, хладно пиво... Жене су већином у топлесу. Доњи делови такви да захтевају радикалну депилацију бикини зоне. За ову сезону, купаћи костими су у сатен-црвеној боји, или имају тиграсту шару, са штрасним/страсним тракицама, ресицама, шкољкицама, шљокицама, од златне еколошке коже и слично. Мушке су још, ако су шортсеви, од ластекса, припијени, а вратиле су се и мини гаћице: модели „гениталије на хрпи” (или хрпици).

Она је на плажу свратила да се окупа. Једноставно, било јој је вруће. Свукла се и остала само у гаћама (дошла је непланирано). Белим, памучним. Чак нису ни плитке, обичне! – Доживели су то као увреду, све ове полутке што севају, груди, бицепси, жигови наочара за сунце, тату зими невидљив, месо око танги.

Као да је поглед, осетила је нестрпљивост масе на себи. Улазећи у воду, осећала је и погледе. Некад се нема куд. Запливала је ка пучини. И пливала.

Бранислава Гемовић

ЗРНО ПЕСКА

Зрно песка – ја. Писац овог дела. Зрно песка – Ђорђе Балашевић. Мој омиљени певач. Зрно песка – Митра. Једна преслатка девојчица, иначе моја сестричина. Зрно песка – ти. Читалац овог „списка”. Како ти се свиђа до сада? Зрно песка – Алберт Ајнштајн, познат по „фамозној” теорији релативности. Зрно песка – Достојевски. Писац. Сећаш ли се II разреда средње школе? Читали смо његово дело „Ана Карењина”. Зрно песка – Ана Карењина. Главни јунак горе поменутог романа. Зрно песка – једна мајка. Можда твоја, а можда и моја. Сви смо ми део једне плаже, која је и сама зрно песка.

ПЕЈЗАЖ

Зелено и плаво. Седим у аутобусу који јури неким путем и посматрам околину. Плаво небо и зелена брда. Поља обрађене земље испресецају шумама и небо са понеким облачком. У даљини се спајају. И наравно далеководи. Црни, неизбежни, трагови „цивилизације”. Осим што су далеководи црни, све остало је зелено и плаво.

СТАНОВНИЦИ

Има врло чудних људи. Становници једног градића, на пример, упуцају свакога ко им се не свиди, а да није из тог места.

Прво су упуцали старијег туристу и његову жену, старију туристкињу. Потом су страдали неки аутостопери, достављачи новина, хране и тако даље.

Људи су, затим, почели да избегавају тај градић, па су они почели да се упуцавају међусобно. Прво је пекар убио столара, а онда власница кафане једну од конобарица. Онда су остале конобарице упуцале власницу кафане и њених пет паса. Затим су неке конобарице погинуле у сукобу са гостима, а неке су преживеле док није стигла полиција.

После тога је почео општи русвај, све док се нису досетили да можда крше Повељу Уједињених нација.

Тако су ти становници доживели промену својих старих обичаја.

ЊЕГОВО ПАМЋЕЊЕ

Он заборавља ствари. Једном га је пресрео неки шизофрени лик који је инсистирао да се сети момента њиховог упознавања. Није се сетио.

На обичним местима, у свакодневним ситуацијама, он се понаша сасвим обично. Пије кафу на јавним местима, али се после не сећа тога. Упркос томе, он се и после понаша наизглед нормално.

Мисли да припада једном сасвим слободном свету, али не може да се сети који то беше. Ипак, осећа сажалење затворених душа. Сваки уздах му освежи живот.

Он сања да ће, можда, једног дана да се појави неко кога је давно изгубио. Али не може да се сети ко је то.

ПРЕТХОДНО ИСКУСТВО

Сократе, да ли сте за једно пићенце? – рече меденим гласом Лукреција Борџија.

Нека, хвала! – узврати Сократ, имајући у виду претходно искуство.

Можда сте за медени колачић? – прискочи у помоћ Марија Антоанета, добра и поверљива пријатељица Лукреције Борџије.

Ни то! – одбруси Сократ.

Онда би нас двојица могли да запалимо по једну „хавану” – понуди Фидел Кастро, који се ту нашао случајно.

То би већ могло! – рече Сократ. Надам се да хемија, у међувремену, није толико напредовала.

УГОВОР С ЋАВОЛОМ

Све што зарадим за месец дана ђаво однесе за седам.

Потпуно ме је узео под своје.

Док у пошти подижем новац, он чека пред поштом да узме свој део.

У куповину идемо заједно, у кафану такође.

Кад мало попијем, наговара ме да се задужим до гуше, да узмем кредит са зеленашким каматама, а кућу заложим као хипотеку.

Непријатно ми је да ме људи виђају са ђаволом, па сам му дао овлаштење, што је он једва дочекао.

Сад сам подиже новац у пошти, кад му треба и колико му треба.

Каже да није задовољан стањем мога конта, па ме наговара да се уортачимо и заједно садимо тикве.

Ја бих садио и радио, а он би продавао и трошио. Он мисли да је то фер понуда.

АЛИМЕНТАЦИЈА

Дошли су неки људи са маказама:

Ниси платио телефон, сад ћемо да ти одсечемо жицу!

Сеците, баш ме боли! – рекох.

Сутрадан, дошли су други људи, такође с маказама:

Ниси платио струју, сад ћемо да ти одсечемо кабл!

Сеците, баш ме боли!

На крају, пристигоше и трећи, дакако с маказама:

Ниси платио алиментацију, сад ћемо нешто да ти одсечемо!

И одсекоше.

Сад стварно боли!

Мирјана Даниловић

ЈЕЛОВНИК

Мајка тешко гута. Спремам јој зато кашасту храну: кромпир-пире, попару, качамак... Мајка воли банане и воћни јогурт. Данас сам примила плату и мајка једе оно што воли. Исти јеловник има и моја савест.

СЕНКА

Дете се отргло из мајчиних руку, трчи да ухвати своју сенку. Мајка трчи за њим. Њена сенка сустиже дете и оно збуњено застаје ухваћено мајчином сенком. Прошле су године. Дете је одрасло и у трагању за својом сенком стигло је до Новог Зеланда. Мајчина сенка стигла је за њим и чврсто га држи у наручју.

Татјана Дебељачки

ИЗУМ СЕНКИ

Ако је љубав обмана, онда је свакако савршена.
Нисам у стању да опишем неке ко није искусио ништа, ништа слично.

ЉУБАВ је животињски апетит, сада то другачије доживљавам.

Цигарета му догорева, пепео пада по поду, руке су му подрхтавале док је сипао чај.

Очи су сијале као препарираној птици, спустила сам руку на раме, тргао се.

Не могу да се сетим један једини трен који има дужину вечности.

Некад си ме волела?

Добро се сећаш.

Не желиш да ја престанем да те волим.

Зима је, снег непрестано пада.

Узалуд речи. Изгледала сам као неко коме је неопходан загрљај.

Уплашио сам се.

Патња је постала безначајна.

Двојник сад поседује твоју душу.

Ко сам сад?

Једно и друго си ти.

Мирослав Димитријевић

ОДСЈАЈ

Кад свештеник склопи књигу и заврши вечерње, Монах му приђе и рече:

– Свештениче, проповедаш реч Божију, а сам ниси просветљен?

– То је тачно, али је био просветљен онај који ово написа. А ја сам као месец који одсијава светлост Сунца, одговори му свештеник.

Да, али не и његову топлоту, примети Монах.

СЛОБОДА

Иде човек кроз мрклу ноћ, а очи му сијају од среће.

Гледа то једна љубоморна муња, па реши да му напакости. Засија што јаче, тик испред њега.

– Видиш ли колико је мој сјај већи од твога. У стању сам пола света да обасјам, похвали се муња.

– То је тачно, али си краткотрајна, нажалост. А знаш ли да ја већ три дана и три ноћи са истим жаром у очима бежим из затвора, одговори јој путник.

Зоран Додеровић

НОВИ МИТ О СИЗИФУ

Сизифу је досадило да гура камен на врх брега. Седа на камен и размишља о две могућности:

а) да потрчи и баци се под камен, и тиме оконча своју муку,

б) да у подножју брега ископа рупу и у њу закопа камен.

Одлучује се за другу варијанту. Копа рупу која је све дубља и дубља.

Заборавља на камен, али остаје заробљен у јами, без могућности да се ослободи своје нове опсесије.

КУЋЕ

Куће имају очи које скривају иза завеса. Куће имају капе од црвеног црепа и луле које се зими диме. Куће су пријатељи дрвећа и неба. Рађају се и умиру на једном месту. Крај њих пролазе путеви и епохе. У њима живе станари који се могу видети како заливају цвеће. Зависно од места где су подигнуте, куће могу бити дуговечне. Куће умиру изненада – у рату, земљотресу, пожару... Куће мењају вредност и власнике. Кад их више нема, живе на фотографијама и у сећању малих људи.

САЊА

Више или мање, све то се, госпон судија, збило због Сање. Тог јутра сам је први пут срео... Заљубио се. На први поглед. Смртно. И договорио судар. Припреме, цијели дан. Шишање, купање, бријање, лицкање... Био сам најсретнији човјек на свијету и не знам шта ми би, у задњем трену, скоро у лету, на изласку из стана за појас задјенух своју „берету”. Доље, на улици, пред станом пандур. Води ме на полицију. Хитно! У питању је нешто битно... Везано за бијели прах. Јој што ме био спопао страх! Ако нас види? Сања, цура из fine куће... Пукао ми је филм. Не знам како, камо ни куд, потрчао сам као луд. Низ улицу... Међу људе... Само што даље. Осврто сам се... Да ли ме прати? Изненада у једном трену, такорећи у магновењу, са друге стране, на тротуару угледам моју Сању. И она мене. па крене... Преко улице, према мени. Смијеши се, не корача, просто лепрша... Стојим, гледам је, пуна ми душа... А, онда ... Мрак. Тотална тама ... Шкрипа, тупи ударац, цика и вика, хаос, галама и неки глас: „Видјели сте, нисам крив, под точкове је скочила сама...” А, на асвалту, Сања! Њена глава?... Коса јој више није плава?... Црвена плима расте... А, онај глас се поново јавља: Шта јој би?... Каква штета?”... И опет, не знам како, у руци ми се нашла „берета”...

ОПРОШТАЈ

Старац је већ био жут као ћилибар, а на глави су му постојале само уши и, наниже, гребен гркљана. Душа му је већ била у носу, а Сунце на један остањ од ласка.

– Идем да ви’м ел’ жито зрело! – рече стари и с муком се подиже с кревета. Укућани се згледаше, али не рекоше ништа.

У предвечерје старац се опраштао од својих њива. Широко сеоско атар обилазио је подмлађеним кораком. Сваку њиву је гледао, гледао, а ону с извором испод јасена и пољубио, у бразду као у раздељак! И суза му забисери.

Те вечери деда се није вратио кући. Мислили су да је занеожио у Стублини, код колибе. А сутрадан, пред подне, нађоше га у плитком пољском бунару, с главом уроњеном у замућену воду и муљ. Ноге су му стрчале из воде будући да је усијани јул већ био попио три четвртине бунара. Да је, уместо наглавачке, по мраку упао с ногама надоле, ни каиш на чакширама не би уквасио.

Небојша Ђорђевић

КЉУЧ ЗА ИШЧИТАВАЊЕ

Са мало речи нудим кључ за ишчитавање: Плови смарагдни брод, поентира над плићаком, јер многе су рибе прогутале глаголе и сад их љубоморно чувају да сазре у икри.

Постоје мале речи, речи адолесценти, оне које тек треба да прекораче праг зрелости, неке које тек имају намеру да сазре, друге које никад неће пронаћи себе, а и оне које су полетеле кроз нема уста тражећи излаз из лавиринта недоумица, двоумица и оклевања.

Бивају речи које користе падеже, а и оне које то никад не раде – ствар је у риболовцима: кад ухвате рибе без кључа, падеж им побегне кроз крљушт неуко-сти, а ако им је срећа наклоњена, ухваћена риба кључем отвара врата кратких прича, романа, есеја...

Зато са мало речи нудим кључ за ишчитавање.

ПРВО МИЛЕНИЈУМСКО ЈУТРО

Знао сам да ће прво миленијумско јутро осванути под снегом: покривени су умрежени трагови под товаром сенки сећања на рђаве бесконачности. Нити су ловови постали поштени, нити попови политичари, но снег је ипак пао.

Пробуђени побуњеним умом згрушани су узалудни трагови раздрузганог времена хероја и ударника, идеолога и теоретичара, демијурга и трибуна.

Над Земљом је свануло сасвим обично јутро. Сунце је на великом распусту, а снег пада. Под микроскопом разума ипак се нешто променило:

Неки су сјахали са попова.

ПОСЕТА

Био сам већ зрео човек кад ми је отац, старачки учестало, давао последњу лекцију. „Кад год учиниш добро дело, поједеш говно”. Тон је био без вајкања и кајања, раван и миран; отприлике као кад ме је упућивао у тајне винограда. „Ако га не орежеш на време, лоза ће плакати”. Веровао сам. И нисам веровао. „Горки талог искуства” – објаснио сам себи и наставио да се понашам у складу са васпитањем које ми је усадио пре него што је стигао до те клозетске мудрости.

Јуче сам свом сину поновио речи свог оца, његовог деде, кад ме је после девет месеци и шеснаест дана посетио у дому за остарела лица.

„Знам и да ми не причаш” – узвратио је мирно. „Колико сам се само измалтретирао у градском превозу док сам дошао до тебе”.

Љиљана Ђуричић

ИШЧЕКИВАЊЕ

Пас с репом пуним чичака, длаке прошаране блатом, са отиском ђона испод кичме, без цвиљења, хлеба и воде, данима осматра кућу, све ближе, мерећи кораке жутиим очима, заокруженим надом да спустим длан.

МИЛОВАН

Још док је био млад, жељан изненадних збивања, богатих трговина, миришљавих девојака, кафанских другара, новца без тежине киша и дубоких снегова, отишао је да покупи вечерње слике израсле поред земљане пећи, кад су ветрови на врата ударили. Радио је шта је стигао. Новца је било и нестајало, некад хотел, некад клупа, радост, празнина, ишчекивање, никада враћање. Сада је портир. Има жену, двоје деце, птицу у кавезу и башту крај пруге, велику толико да осети сунце, земљу под босим ногама и укус свежег парадајза убраног да угаси жеђ – онако као што је некада радио у широкој њиви иза родне куће, одавно празној, још увек читавој, само јој се зидови полако круне.

Ј. О. НИКАД НЕ ПЛАЧЕ

он дође лупи јој шамар каже да је ружна она саче-
ка да он оде онда тихо више као за себе каже јованка
орлеанка никад не плаче и наставља даље са својим
животом онда неког другог дана дођу они и имају сво-
је аргументе против ње и изнервирају је и тихо оду
као да им је жао а она само себи тихо каже јованка ор-
леанка никад не плаче и настави даље настави некуд
даље цртани филмови буду јој глупи и досадни поне-
кад уради домаћи па јој се због тога сви смеју понекад
запне за линију и изгребе колена понекад јој је све
смешно смешно до суза али она самој себи увек каже
у таквим ситуацијама јованка орлеанка никад не плаче
јованка орлеанка никад не плаче никад не плаче баш
никад све јој то даје додатну снагу јер знате она се за-
право зове јадранка остојић

НИШТА ОД КРИМИ ПРИЧЕ

све увек има своје реално објашњење: убили су је
зато што је знала тајну и изговорила је гласно а изго-
ворила ју је гласно не зато што је била храбра већ зато
што није умела да ћути о ономе што је знала а баш она
је знала зато што је погледала у правом тренутку док
су осталима очи биле затворене.

ДРАКУЛА

било је то много пре него што је одлучио да заво-
ли луцију и много много пре него што је позвао њеног
вереника (опростите ми на овоме али ја стварно не
знам његово име у овом тренутку) у свој дворац мо-
жда је то било чак и пре оне незгоде са његовом же-
ном и случаја са реком ардјеш у ствари биће да се да
наслутити пре свих тих афера чак и пре свих тих похо-
да и крвавих обрачуна с турцима хммм крв слана и по-
хотна пре крви пре појаве крви пре њеног мириса пре
него што би ико могао наслутити зашто је доктор ван
хелсинг немоћан да помогне горе поменутој луцији и
њеној другарици (опростите ми на овоме месту али
ја се ни њеног имена не могу сетити) пре него што су
у лудници знали за његов долазак пре него што су сви
причали о трансилванији писали о миту о вампиру бе-
лим вуковима тајанствености и еротици угриза много
много пре тога пре открића компјутера а нарочито пре
љубави према луцији.

гроф је шетао у круг негде у западном холу свога
двора прешао је руком двапут преко влажног чела ти-
хо прошаптао уморан сам

Зоран Живановић

ХЛАДНА МАСА

Прво је била рупа... Онда је дошао човек. Тада је рупа добила на цени.

Некада је то човек радио овако. Пикамер бомбардује ислужени асфалт. Компресор тера прашину небу под облаке. Ивице и дно рупе облажу се битуменом. Врућ асфалт пуши се и мирише као врућ бурек, само се не служи из тепсије, него из јапанера. Ваљак га меси и гњечи и сатерује у мишју рупу. И сви су задовољни.

Данас то човек ради овако. Машина сече разјапљену рупу дајући јој облик мале школске табле. Метла мете прашину. Хладна асфалтна маса скаче из камиона на све стране, па и у нашминкану рупу. Маљава рука туче је лопатом по грби. Аутомобили замењују ваљак и ваљају хладну масу на све стране.

Смејали су се. Осамдесет хиљада пута десет посто једнако осам хиљада. За три дана. Сиве масе више није било. Рупе у њиховим главама испунила је само хладна маса.

ЗА И ПРОТИВ

— Селам алејкум, чико — рече дечак, чудесно мирним гласом, пуним поверења, верујући у реч родитељску и господњу. Војник подиже пушку и пресече га, онако малог, рафалом преко груди. Саже се и трже златно ланче са дечаковог врата.

– Селам алејкум, чико – рече други дечак. Други војник га помилова по коси. Нешто је зазвиждало изнад глава и војник зграби дечака и баци га на песак. Мина пуче, али они су већ били у заклону.

Џип је горео пуним пламеном. Први војник се борио, али му пламен прво захвати ноге, а онда и остатак тела. Горео је. Док се копрцао, златни накит се просипао по врелом пустињском песку. Тешко се растајао са душом, још теже са златом.

Педесет седам година касније, други војник лежао је на посмртној постељи. Смешио се. Дечакове испружене руке показивале су му пут. Умро је спокојно, исто онако како је и живео.

ОДРОН

Читајући јутарње новине, полазим од читуље и лутам лавиринтом између бивших људи. Тражим свој гроб. Узалуд ми потрага. За мене места нема, колико ни за мрава. Уверен најзад да сам жив, чека ме још један неизвестан дан. Нема ми друге, сем да се препустим одрону живота, па докле стигнем.

Ако ме не убије песма неког уклетог песника и жив пређем криминалну хронику, стижем до канонаде топова. Кроз тај сулуди метеж од лажи, барута и крви, дођем до насловне стране коју не читам. Новине предам жени, која њима обрише прозоре или потпали ватру.

НОЋ ПИЈАНОГ ПЕСНИКА

Извели ме из кафане. Уз мало полицијске „нежности” превоз ми нису наплатили. Хвала им на вожњи! Почело је испитивање. Моје порекло и занимање било им је нејасно. Келнере нису питали. Да не откључам ноћ у коју су ме затворили, одузели ми кључеве. Из подераних цокула извукли пертле да од њих не вежем кравату, па да се тако отмен не обесим о звезду гледану кроз решетке. У друштву једног паука, шетњу од три корака потрошио сам до поноћи.

Онда сам читао неке старе изгужване новине, на којим су пре мене неки испребијани спавали. Од ратних пожара новине су буктале. У мојој самоћи падао

је снег. Брава је иза поноћи све чешће шкљоцала, простор се пунио смрадом. Као неку ретку знаменитост придошли су ме пажљиво загледали. Све до јутра ли-стали моје мисли. За пристигле ноћнике остао сам неотворена и непрочитана књига.

Недељко Жугић

БЕЖАНИЈСКА КОСА, 2002.

Нема земље, све је небо, магле оловне које мач
гњева сијече.

Балканска вјештица пали свијеће и чара над Бео-
градом: сту, сту, устук, а вјетрови зла излијећу из ње-
них уста.

Раде страначке вјетрењаче: мељу жито народне
душе. Куполе са Врачара – сабирно су сочиво за душе
Србаља.

Милић од Мачве, убожник, пјева тропар Светог
Саве: хвала ти, оче свети што си обезбједио предивну
вјечност за небески народ.

Ријечима би могао дизати камење, али то би изди-
вљачило припитомљен пакао народа од којег си три
пута бјежао у пустињу...

Из отровне воћке здрав плод могао би спасити
Твој расрбљен народ.

На путу су видљиви знаци препознавања, али олу-
ја зла руши мостове између људи.

На Бежанијској коси нигдје Тарабићеве шљиве
спаса...

Небески народ узлетио у небо или је у црну земљу
пропао са тугом.

Миодраг Д. Игњатовић

ГОЛУБ

На његов осамнаести спрат однедавно на прозор слеће усамљени голуб. Тражи друга. Он му оставља мрвице. Затим купује бело жито. Воду оставља у плиткој посуди. Дневно је мења. Голуб је и даље усамљен. Долази право из небеског плаветнила. Као сунце. Прво куцне на његов прозор. Затим тресе крилима. Али никад на длан да слети иако га нежно зове. Голуб самац слеће на прозорску даску шеснаестог спрата. Ту живи усамљена голубица. Голуб јој се удвара, слеће чак на длан, поверљиво једе чак из руке. Та наивност кошта га, међутим, живота! Прозори малених соба, готово испод самог неба, сада су пуни само модрог, празног неба. На прозору седамнаестог спрата шака непоједеног белог жита, звезда утопљена у ноћну воду. На шеснаестом спрату једна зла вила сама милује набујале зреле дојке.

БУНАРИ

Један, горњи сељанин, ближи небу одакле дотичу воде, ископа бунар. По дану у њему се сунце претвара у злато, по ноћи бунар је препун звезда. Пчеле, лептири, птице. Гацају пловке, кокоши, као поветарац ћукне птица. После доњи сељак, ближи посној бразди, ископа свој бунар. Онај горњи осети како му се и темељ кућевни обурвара у низину. Подзида бунар, продуби га до невидне дубине, само се чује потмули звук кад

ведро утоне или изрони још увек пуно сребра. И доњи сељак продуби свој бунар, јер се птице и лептири изгубише враћајући се у горње пределе. И вода, неодлучна, ту негде по средини, крете да тражи нови пут, чак у другом селу изби и то испод једног старог храста. Горњи и доњи сељак коцем затарабише своје куће и пођоше у то село где оде и вода. И тако се и Горње и Доње село расели, а вода сама одлучи куда ће да тече. Сад тамо, испод старог храста, живина гаца по барицама пуним сунца, лептири и птице стекоше нови дом, горњи и доњи сељак изградише нове и тврде куће и подигоше ограде од опасног, зашиљеног коља испод ког, разливена као златна женска коса, отиче сребрна вода. Једино она зна свој пут.

Зоран Илић

У АУТОБУСУ

– Ти дефинитивно нећеш у К?

– Не, немам кад – одговорила је њена пријатељица и изашла из аутобуса.

Сео сам на седиште које је њена пријатељица управо напустила. Размишљао сам да ли да кажем јој како би боље звучало да је познаници рекла: „Ти сигурно нећеш у К?” и да је она одговорила: „Не, немам времена.”

Како би реаговала? Да ли би помислила да је то мој начин удварања или да сам откачен? Није изгледала превише атрактивно. Ипак, сазнао сам нешто о њој: да је из К-а и да намерава, ускоро, тамо да отпутује.

Пре тога, из разговора са пријатељицом, сазнао сам да студира док је пријатељица за себе рекла да је запослена.

Две другарице из детињства, школских клупа. Да ли је и њихов растанак са К-ом коначан и заувек као што је мој?

ВИРТУЕЛНИ ГРАД

Кретати се улицама К-а. Шутирати каменчиће који се нађу на путу, пењати се стрмим улицама...

Никога нема, никога не срећем. Град је напуштен. Како си се ти нашао у граду? И да ли си у граду? Како можеш бити у граду у коме никога нема? Град не по-

стоји, ти не постојиш, (бар не на улицама К-а), каменчићи не постоје... (Стрме улице да не помињемо.)

Зашто ништа не постоји? Ко ничему не дозвољава да постоји? К не постоји, не може да постоји! Када би постојао, када би га било, ти би био у њему.

Ако за нечим жалиш, то је жао за К-ом који више не постоји.

Седиш за рачунаром, скролујеш точкић на мишу и крећеш се улицама К-а. Нема никаквих каменчића. Само равне, беспрекорне површине к-их улица...

Само равне, беспрекорне површине ничега.

Микица Илић

СПОМЕН ПЛЕМЕНИТОЈ ДУШИ

Мој деда, неписмени горштак са пештерске висоравни, први пут је ушао у болницу у својој четрдесет другој години. Том приликом, на опште чуђење лекара, инсистирао је да му се изваде оба потпуно здрава крајника.

Три дана после успешно изведеног захвата, уверен у безазленост операције, послао је, без зебње у срцу, моју маму (тада сасвим, малу девојчицу) да оперише опасно натечене крајнике.

СРПСКИ ОСЕЋАЈ ЗА ПРАВДУ

Мој деда, Максим Павловић, после априлског слома Краљевине, провео је као сужањ III Рајха, четири и по године у Баварској, на сеоском имању Немца Хелмута.

Музући краве по швапским шталама, деда је мало помузао и Deutschland. Сваког дана, на путу од стаје до куће, Максим је проливао три литре млека у ђубре и тако сукцесивно оштетио немачку империју у четири ратне године за неких четири хиљаде пет стотина литара млека.

Није деда био комунистички илегалац, нити је мислио да ће тиме преокренути исход великог рата. Разлози који су њега мотивисали на диверзију били су далеко суптилнији, рекао бих прави српски:

„Ем поробили пола света, ем њи`ова крава даје
двадесет литара млека. А моја, код куће, два литра...”

Владимир Јевтић

ФЛУКТУЦИЈА

Постер се одиже са зида. Хватачи ветрова и снова трепере изнад моје главе. Тек онда осетим поветарац преко лица. Промаја вуче кроз полуотворена врата.

Савршен поредак ствари, узрока и последица влада и у овом тренутку мирног поподнева.

МАГЛА

Јутрос је била магла. Као нека жива ствар усисавала је људе, дрвеће, зграде у своју лепљиву унутрашњост. Звуци трамвајске звоњаве, лавез паса, људски гласови брујали су и стапали се у јединствену елегију успореног рада.

Вечерас је магла. Стопила се са мраком и та густа смеша не да погледу да допре до звезда. Не чује се ништа осим шкрипе кочница неког залуталог аутомобила. Да ли ће и кад сване бити овако густа, лепљива магла? Плаши ме да ми не заклони свитање!

Зоран Јовановић

БИТИ НЕКО

Негде око један по поноћи до њега је дошао Бобан. Уз сендвиче и кафу су дочекали јутро. Када се разданило, Драган је предложио да оду на Аду Циганлију.

Поред обале шетачи. Бобан седи на шљунку, а он се купа, рони, праћака... И све би било тако обично да тада није било око десет сати пре подне, првог јануара 2001. године, а он, Драган Петровић, први купач на Ади Циганлији у новом, трећем миленијуму.

Катарина Јовановић

Опет ме је чекао... А добро зна да мрзим да га видим тако касно! Стајао је опуштено, већи и ружнији него икад, хранећи своје самопоуздање мојим детињим страхом...

Свестан да је заправо немоћан, ослањао се на моју самилост и огромну одбојност коју је код мене изазивао тај његов нереално супериоран став. Чекао је моју реакцију...

Е, вечерас те нећу носити на души!

Паук је наставио да стоји у кади, а ја те вечери нисам опрала зубе.

Начета Плазма, гомила искиданих омота од чоколадица, шољица од кафе (и наравно, соц на столњаку), телефон, разбацана скрипта, мрве по кревету, пар књига, кишобран (не знам кад сам њега довукла?!)... и целулит – продукти будућег промашеног интелектуалца на делу. Фасцинантно!

ХЕЛЕНИНА СМРТ

Постоје људи, на овој мудрој земљи, који умеју да читају звезде, знају да проричу судбину, могу да открију злочин и да пронађу жртву, имају продоран поглед да виде шта се налази иза трећег зида, знају да леонују, или да се прометну из једног краја света у други, за трен.

Хелена је имала способност да извесне, своје жеље, материјализује. Могла је, на пример, у вече, кад легне да спава, да замисли вољеног еНДе ПеР, и да изјутра, нађе његову фотографију, испод јастука.

Једном, је тако, пожелела да јој дође у сан, и да је обљуби, као некада, док је био жив. Легла је на леђа, заузела одређен положај, како би јој се кичма загрејала што пре, јер се тако најбоље јављају еротски снови.

Чим је склопила очи, он је дошао, одевен у провидну месечину, испод које се просијавала сребрнаста аура, и од силне жеље, намах је узео. Покушала је да се сети да ли је толико страсти икад унео у њену постељу, док је био жив, али се није могла присетити. Наравно, и сама је одговорила на његову пожуду.

Узјутра су је нашли мртву, испод његовог костура, који је лежао на њој, обављајући полни акт.

БАСНА

Дошла лија код јазавца да попије кафу. Јазавац јој каже: „Пиј, лијо, кафу. Сад ће доћи пас да ти гледа у шољу”.

ПУТ У ОНОСТРАНО

Онога дана, када су наслаге влажног ваздуха запахнуле ноздрве оближњих булевара, он је стајао на самој потколеници пешачког прелаза, у Улици листопадној, јер је, на семафору, било упаљено жуто светло.

Сви су правци били слободни, осим што је из правца Разбојишта неуобичајеном брзином, за ово доба сазревања светла, долазио аутомобил доста несигурне боје.

Он је, за трен, устукнуо пред нагомиланим ваздухом, да пронађе место на раскршћу, где би био безбедан, док надолазећи аутомобил не прође, јер за претрчавање времена није било.

У том комешању мисли, светла и ваздуха, он примети како аутомобил прође силовито кроз њега, али га не осети, нити помери с места. Међутим, асфалт поче да вришти као клупко изгажених змија, под притиском намере возача да заустави аутомобил. Неки пролазници се ужаснуше. Једна жена се ухвати за главу, а дечаци притрчаше колима која су се по трећи пут окретала на углачаном асфалту. Он ништа не схвати, још увек стојећи на раскрсници, на оном месту где је кроза њ прошао аутомобил, спази своје тело на хауби,

које је на себи имало довољно размрсану главу, из
које се просипао мозак.

Он опица своју главу и рамена, руке и грудни кош,
па кад процени да је недодирљив, крену на други крај
улице.

ПОСАО

Нисам веровао све док нисам добио извод из банке. Жико, свака ти част! Нашао је ту фабрику у Сингапуру преко Интернета. Ја се у то баш не разумем, али он зна знање. Човече, купити осамдесет хиљада дугмади на невиђено! Цео контејнер дугмади тек тако преко компјутера. И преко компјутера их све продао за недељу дана. Наши трошкови скоро никакви, а чиста зарада двадесет шест хиљада евра. Ма оседео сам док је стигла роба и док је ишла продаја, али ето, сви су платили и можемо да накривимо капу. Нас двојица по пола. Мало ли је?

Уствари, много је по пола. Ја сам уложио паре, Жику нема за шта ни гладан пас да уједе. Мој ризик је био, моја фирма. Доста му је пет хиљада, има да скаче од среће. Који то инжењер може да заради данас у Србији?

Није њему лоше код мене, плаћам му доприносе, има солидну плату за наше услове, ма срећан је што уопште има посао. И шта, седео је за компјутером, није копао. И то у радно време. Не треба претеривати. Чистићу га поштено. Уосталом, мора да се зна ко је газда. А нико не може да каже да ја нисам добар газда. Као друг сам са запосленима.

Извешћу Жику на вечеру!

ОРАХ

Врана је оштрим црним кљуном зграбила орах са дрвета пред кућом у Бољевачкој 44 у Петровчићу. Узлетела је смело тражећи безбедно место где ће орах појести. Са десне стране јарко црвенило привукло јој је поглед. Јагоде су је звале. Орах је испао и откотрљао се до жуће. Жућа је ходао до Бечмена са орахом у крезавим устима и не покушавајући да га прегризе. Гаша је жућу гађао гранчицом, не да га повреди, тек толико да убије дан у селу. Орах се ушуњао у Гашин цеп међу остала блага нађена на путу. Гашу је мајка увече окупала у стану на петом спрату блока 30 у Новом Београду. Садржину цепова марљива мајка је бацила у пластичну кесу за ђубре. Вредни ђубретари испразнили су контејнере. Из пластичне кесе испао је нетакнут орах и Мика га је стезао у руци све до куће у Сопоту. Дон`о ти тајо орах – рекао је својој мезимици. Милица је орах засадила и, гле чуда, никао је. Да би Милица имала лепу свадбу, тата Мика је орах продао. Столар Пера направио од ораха леп сто и шест масивних столица. Купио их је човек из Петровчића и одвезао кући, у Бољевачку 44. На столу његови унуци крцају орахе.

Патрик Ковалски

ЛЕОПАРД

Деда на телевизији гледа емисију о тајанственом животу леопарда. Наједном почиње да плаче.

– Шта ти је, зашто плачеш? – пита мама.

Ја никад нисам био леопард, каже деда јецајући.

МИСТЕРИОЗНИ НЕСТАНАК ГОСПОДИНА КОНСТАНТИНОВИЋА

Господин Константиновић, железнички службеник, мистериозно је нестао у ноћи између 21. и 22. априла 1922. Како ником није било стало до њега, случај убрзо би предат потпуном забораву.

Иван Коларић

ПЛАВА РУЖА

Млади пензионисани професор волео је два шушања: шушањ новина и шушањ женске сукње. Пробудио се из сна без снова. Онда је на јави потонуо у себе, а тамо доле срео опет њу.

Имао је једно зелено, а једно плаво око – тако да жене нису знале у које да га гледају. Никада га нисам чуо да о било коме ружно говори. Мршав и витак, са анђеоским лицем, и изразом савршено племенитим. Често сте га могли видети како, као акробата, дуби на глави и хода на рукама.

Викендице брдо окружују као што огрлица обујми врат девице бујних груди. А она се сва зајапури, заруди усред зиме. Васпитавана је да буде гејша, да се свиди мушкарцима. Чува га у срцу, као плаву ружу. Да два срца има, дала би му оба.

Опет теби песму певам ја. Ујутру се умивам сузама. Ако можеш ти сузу пустити, могу и ја две – али, дођи и поиграј се са мном! И гле, бела брада му лепрша на хладном златиборском ветру. Умро је радосно, као прави филозоф.

Дивна Комлушки

ПЕНЗИОНЕР

Клизавим уличицама пуним тајни кружи стари и уморни тролејбус. Спрема се за пензију. Без компаса и мапе он превози ужурбане путнике. Људи тупо посматрају неке слике града кроз његова замућена стакла.

Миливој Костић

ПУТ ЛАКИХ СЕНКИ

Магла свитања се протегла и до моје улице. Сунце је црвенило хоризонт и шамарало зенице тако да сам кинуо. Обрисао сам уста и истом руком испружио па-лац. Аутомобил се вукао по асфалту и деловао идеал-но за стопера. Зауставио се пар метара испред мене. Веома тешко отворих шкрипутава врата и упитах се-докосог возача иде ли што даље од овог града.

„Упадај, треба ми друштво. Одавно путујем сам”.

Уградио сам се на кожно седиште и трзај је озна-чио кретњу. Возач је пустио радио, па ми показао фо-тографију свог пса. Велики црни шнауцер, искежених вилица, излази из кућице.

„Хоћеш ли да му будеш пријатељ?”, упитао је сли-ку.

Пас није ништа одговорио. Док смо се возили, приметио сам низ пут облаке дима који су куљали из преврнутог аутобуса. Поред њега је стајала девојчица без темена, која нам је махала, док смо пролазили у пуној брзини.

Нисам се зачудио, јер се нисам сетио знам ли да се чудим.

АХ, КРОАСАНТА, ТАКО САМ СРЕЋАН ШТО ТЕ ИМАМ

Већ деценијама, еспањолска култура владала је просторима Балкана. Полако, али сигурно, наметнула се као једини стил живљења. И последњи Тирилисти, борци за домаћи програм, повукли су се у планине и чекали нека боља времена, или прву рестрикцију струје.

У раскошно опремљеној соби седе Кроасанта и њен муж Коре.

Зачује се звоно на вратима. Кроасанта се понуди: „Ја ћу!”. Одлази из собе. Коре одмах вади мобилни. Окреће број. „Габријела, ти си? Габице, душо, гу-гу. Слушај, оно за пословни пут остаје. Она моја роспија не зна ништа. Обуци нешто што се брзо свлачи. Ајд’ адиос, кратки су импулси”.

Улази Кроасанта. Коре: „Ко је то био?”

„Поштар”, прозбори Кроасанта и бризну у плач.

„Шта ти је голубице андалузијска?”

„Тако ми је жао нашег поштара. Већ дуго година је слеп, а ипак пожртвовано разноси писма, телеграме и штампане ствари.”

Коре: „Ех, да. Јадан човек. Настрадао је још у младости. Једини је у селу гледао помрачење сунца. Био је храбар, али неопрезан.”

Загрле се и погледају у правцу где би стајала камера.

Затамњење.

Мирослав Костић – Коле

ПРИЧА О ИЗГУБЉЕНОЈ ОВЦИ

Тешко оној што се уда где се смеће носи на леђима, а вода у мешини. Тешко оној где нема струје и где се ручно пере, где су живи свекар и свекрва, и где главну реч води јетрва.

Млада мора сваког да слуша и највише да ради. Када дође време за одмарање, а то је црна ноћ, тада младој дижу ноге и јебу је... Она после тога над лавор наднесе живот и таман да заспи, певци закукуричу, свекрва се раскашље, свекар почне секиром да млати, а јетрва се протеже вриштећи.

Младожења окрене младу, опкорачи је, сврши и изађе из куће.

Млада наднесе муку над лавор и без речи пође на њиву.

ЧИТУЉА

Сваког јутра уз кафу и дуплу отпоздрављао је године.

Пола живота празно. Каква каријера!

А дневно га бар хиљаду потчињених отпоздравља.

Сада га само конобар зна.

Јутрос је штампа објавила слику без маске.

Конобар је за шанком декорисао дуплу.

Пред фајронт читуља је испред метле склизнула у сливник.

ФАЛСИФИКОВАНИ ЖИВОТ

Изгладнела деца ваде из контејнера родољубну песму, дубоку, сложену жалост. Целу једну културу. Замишљено доба, прах и пепео. Пару.

Фалсификовани живот. То гледају срамотне утваре, скутоноше, подрепаши, свилене кошуље, удворице, састављачи парола... Изгладнела деца улазе кроз кључаоницу самоуслуге.

Живљење је прогонство. Децу уништише исте ноћи дебеле мешине. Памтиће се детаљи кроз друга празна раздобља.

Биљана Котур

УЗАЛУД

Њене црне очи су, као два пса трагача, тражиле знакове о њему. Можда је заборавила да пропуштен воз не може одвести никуда.

Ненад Крга

ТРКАЧ

Тркач јаких мишића и одлучног погледа, схвативши да је побегао времену, застаде да се одмори.

Време га није стигло, али га је погрешна љубав прегазила.

СВАЂА

Седели су једно наспрам другог бестидно трошећи речи којима је бес придавао значење. Између њих хладила се вечера.

ПРИЧА СА ДВА НАСЛОВА

Ћутали смо укорак и свако за себе. У њеном ћутању сам налазио смирај, а она у моме надахнуће.

Временом, она је све више тражила, а ја, дајући све мање и на махове, од њеног ћутања више узимах.

И тако смо се растали као што се растају и сви други кад год се сврши.

ПРИЧА О ДУШИ И ТЕЛУ

Напомена:

Оба наслова, као и крај приче (написано курзивом) преузети су из истоимене приче Милорада Павића, из збирке „Коњи светог Марка”.

Славиша Крстић

НЕПОСЛАТО ПИСМО

Једног дана ове јесени отворих поштанско сандуче и из њега ме задихано посматраше жути лист који се најзад при скоку с дрвета провукао кроз отвор за писма. Ко ми то пише?

„Стиже јесен”, шапну ми, „то сам ти дошао рећи”.

И не само то, треперећи у сенци своје обелодањености, већ ми још увек чита приче шара што их носи у себи. Још увек је у сандучету и обрадује се кад се некоме допадне његова прича.

КОЦКАР

Био је страствен човек, али сва страст је била посвећена коцкању. Привлачила га је свака врста коцке и у њој је налазио и бит свога постојања.

Стално је сањао срећни тренутак и велики добитак који ће му решити многе проблеме и извући га из буле у коју је све више тонуо.

Понеки мањи добитак продужавао му је наду да ће му се срећа осмехнути. Разрађивао је системе до дубоко у ноћ и сањао добитне комбинације, а сутрадан журио да даде последњу пару и да чека повољне резултате.

Одавно је продао и телевизор, и видео и све вредно што је имао, а себе је храбрио да ће све то једног дана, кад му се осмехне срећа, поново купити. Обећавао је жени бунду и одлазак у бању. И нови телевизор у боји. Све ће јој купити и извући из беде у коју их је увалио.

У том ишчекивању, болест је била бржа и једног дана нашао је супругу шлогирану. Позвао је хитну помоћ и отпратио је у болницу, храбрећи је да ће све бити добро. Држао је у рукама њену паралисану шаку, загледао је и миловао, а онда журно скинуо бурму са њеног прста и отрчао у кладионицу са последњом надом.

Слободан М. Лазих

ЖЕНА МОГ ЖИВОТА

Ње више нема. Нема ни мене. Уствари, нестајем лагано, себе не препознајем. Увек сам неки други. То се одвија споро и мучно. Покушавам да убрзам, али узалуд. Процес има свој ритам на који не могу да утичем. Мењам се из личности у личност, а једина веза између њих је она. Концентришем се и покушавам да ојачам вољу поморанциним соком и Ц витамином. Без успеха. Пређем на љуту ракију. Исто. „Дођавола, заборави је као и оне које су јој претходиле!”

Али, као за инат, у тим тренуцима је најприсутнија. Повремено ме хвата паника. Надам се и чекам порођај, да је коначно избадим из себе. Слутим, тада ћу бити слободан и свој, а ако будем имао среће, постаћу велико Нико и Ништа. Засад... ње више нема. Нема ни мене. Себе не препознајем.

Марко Ламбета

ИСКРИВЉЕНО ОГЛЕДАЛО

Срање – ово је била прва и једина мисао која му је прострујала мозгом. Толико напорног рада претворило се у ту, само једну мисао.

Готово сваки детаљ на слици био је готово савршен, али он је на платну испред себе видео само – искежену глупачу девичанског лика, која је израњала из сфумата бесмисла.

Ово је лаж! Ово нисам ја! – продерао се док се посматрао у огледалу своје душе.

Она му је изгледала изобличена, лажна.

Узео је четку и доцртао бркове на лице девојке на слици. Мало по мало, дебелим наносима црне боје уништавао је своје ремек-дело, али осећао се тако добро.

И најзад.

Тако истинито.

ПОКЛОПАЦ ZIPPO УПАЉАЧА

Бежао сам. Храброст нечистог порекла, јак алиби и нужност лажи оснажише се у тријумвирату, потребном да јадност својих костију довучем до светилишта са чијих се купола на далеко видљиво протеже истина, жеља и циљ: Срећан исход.

Перон. Најзад он. Осматрам околину и тражим најбољи пут за бекство (из града у центар града). Нема никога. Ни тамо на седмом и осмом стубу од мене, нема никога. Скочио сам на железничке прагове. Пријатно је добовало камење под ногама, узносећи опорављену, до тад непостижну брзину.

Познати звук отварања металног поклопца нагло ми је скренуо пажњу ка осмом стубу. Нисам морао да бројим, знао сам да је осми. Та метална рескост осмишљена је као нарочита рола урбаног усамљеништва, на улици, у густој магли, пред неонским светлом клубова затвореног типа.

Затварање zipro упаљача увек носи призив почетка или краја.

Бранко Љубоја

МЕЂУДРЖАВНА САРАДЊА

У далекој земљи поплава однесе 200.000 људи. Влада те, нама пријатељске земље, на то одмах уведе пливање као обавезни предмет у школи.

Руководство наше земље посла телеграм саучешћа, али службеник поште коме је неспретна жена баш то јутро разбила наочаре, погрешно уписа адресу и телеграм стиже на руке председника друге, такође далеке, али исто нам пријатељске земље.

Председник, прочитавши телеграм, сети се свечаних и блиставих дочека у нашој земљи, сетно уздахну, позва надлежног министра, пренесе му садржину телеграма и нареди му, да због дубоких узајамних веза између две пријатељске земље сруши брану над градом који је бројао око 200.000 становника.

Речено – учињено.

После свега, председник посла телеграм нашем руководству, искрено захваљујући на изразима саучешћа.

ПЕРТЛА

Човек средњих година није марио због развезане пертле која га је саплитала и с времена на време озбиљно угрожавала његову стабилност. Два њена краја вукла су се по блатњавом плочнику остављајући танке трагове за собом. Њен краћи крај поскакивао је и пребацивао би се на другу страну, увек користећи прилику да испрска некога или да га млатне оштрим пластичним крајем који се просто уштавио, за разлику од оног другог који се као змијски реп вукао где год би га пут нанео. Успут је вукла остатке трулог лишћа, мирисе разних отпадака, а кад би морала, уздигла би се изнад земље, правећи велики лук и са највећом елганцијом враћала се у првобитни положај, настављајући кретање истим темпом. С првим сумраком краћи крај пертле постаде још краћи, а дужи се још растеже и даље вукући се лењо. На првој кривини, где се силази на стари пут, у великом луку подиже свој крај и несмотрено паде испод тешког ђона.

Миљана Маринко

СРЦЕ

Баш дуго се нисам бринула око тебе... Зато си ми тако нерасположено... Како да се оправдам, кад правог оправдања заправо и немам, једноставно, нисам ја за то крива... Десило се тако да једноставно настане дефицит у жртвама твог шарма и ти сад куцаш и куцаш, а нико да ти одговори. Некако ми те је жао... Ма све ја нешто мислим да је и другима жао. Али, не! Ми не тражимо сажаљење! Ти то једноставно не би могло да издржиш... После толико година успеха у свему што радиш...

Ја ћу се трудити колико могу, а ти... Куцкај... Неко ће сигурно чути и отворити....

Бошко Маринковић

ТРОШКОВНИК

Решење (од 30.02.2002)

Против: Њега

Обуставља се истрага (= 2.000 евра)

Због кривичног дела неовлашћеног стављања у промет опојних дрога из чл. 245 ст. 1., услед одустајања Јавног...

(= 2.000 евра)

Образложење

Решењем истражног... од 30.02.2000, спроводи се истрага због напред означеног кривичног дела. Дана 29.02.2002. приспео је доказ Заменика... који одустаје од даљег гоњења Њега, а на основу чл. 174. ст.2.

С обзиром на то одлучено је као у изреци.

ПС. Трошкови:

пасива – суд, тужилаштво	= 5.000 евра
– адвокат	= 2.500 евра
– укупно	= 7.500 евра
актива – 1 грам = 50 x 150	= 7.500 евра

ЖИВОТ

Некад сам живела на двору. Носим остатке у молекулу меморије: раскош, сјај, послуга. Све на свом месту. Гесло живота ми беше: „И послуга има душу као и ја”.

Касније, живот ме баци на јужну страну постојања усред природне равнотеже. Борила сам се за опстанак и била срећнија. При родној равнотежи поче да нагриза срце бољи стандард живота: урбанизација, електрификација, хемизација и још много *џија*.

За последњи део живота упутићу молбу Господу Богу да ми подари пећину, само са крпом на човеко-творном делу тела. Па и не мора, зар је то битно. Животна средина ће извући из мене струје за осветљење једног града, а отрова, Бог зна колико. Чиста планинска речица, од пећине наниже, отровала би море.

Трећи део живота протекао би у прочишћавању тела и душе.

Зоран Милић

СВЕТСКИ ПУТНИК

Иако никада објављена, ова прича постаће светски путник. Прећи ће више граница и земаља него што ћу ја икада видети, без пасоша и виза, или било какве друге исправе. Прећи ће више километара но што ћу ја дочекати дана у животу, и видети више путева него што ћу ја икада пронаћи на путној карти. Осетиће изблиза људе које ја никада нећу упознати, које у овом тренутку не могу ни да замислим, и истрпети тежину небројено много телеса и притисак свих њихових задњица (и међу њима, ох! колико само меких, облих девојачких...). И свега тога свесна, по својој мастиљавој природи, таман колико и њен хартијани домаћин. Лежаће у седишту до прозора купеа вагона воза на међународној линији (секција за непушаче), гурнута тамо мојом руком. Лежаће док га не пронађе чистачица на некој од крајњих станица, и завршиће... „Чек` да погледам... не, нема ништа”... Завршиће у канти и, на крају, на неком сметлишту, да би дочекала тренутак полураспада, четвртраспада, потпуног распада... Али, папир трпи све, па и ову причу.

РАД

На семинару *Тенденције у библиотекарству*, који је недавно одржан на Врачару, Весна је предала рад *Аспекти сексуалне активности и тренд повећане читаности*. Преносим део рада, без саблажњености која још има размере скандала у лаконски чедним библиотекарским троугловима.

„Евидентно је да колегинице са Дечјег одељења са много више помности издају књиге када су сексуално задовољене. Тада, а сваку њихову ноћ знам, деци говоре и о писцу, и о делу, са обиљем детаља, које деца...”

Даље, следи део који објашњава Дефоа, затим могућности које Дикенс даје оној која је дозволила пастувима да улазе у њу сатима, до часа доласка на посао. Лишавамо се меда Весниних описа и позивања на рад Сузан Весли, објављен 1989. у часопису *Тело*, у Сијетлу, код *Morgan Book*-а. Такође, Весна се ослања на студије истраживачког тима при Сексолошкој катедри Универзитета у Остину, уз вреву цитата. Заводљив је цитат о ерекцији Л. Ферлингетија, и утисцима жена из тима. И још, која реч о Весни.

Весна је девојка, ради, јасно, на Дечјем одељењу краљевачке библиотеке. И омиљена је, међу децом...

ПЧЕЛА

Весна је дивна. Чаробна. Чудесна. Шта с тим. Шта читалац може закључити из описа. Ништа, сем да је Весна дивна и чаробна. Али, не зна читалац да је волим. Уосталом, не зна ни Весна. Ја знам шта ће она закључити ако прочита причу, макар још који ред: познајем Весну, њене меке руке, кожу, свилену и влажну као њене гаћице окачене на нити априлског лахора. Ех, да сам пчела, да кришом дотакнем језиком траг свиле, ех. Данима каткад мислим о томе. О томе, да. О Веснином и мом језику на нашим кожама. И моја кожа је лепа, мека, кажу ми, и моје тело је витко, гипко, неко би га неопрезно упоредио са газелом која раскошно исмева леопарда у савани. Да, неко би сигурно то урадио. И појавиће се неко, да ме збуни, дотуче сасвим: Весна има тело газеле. Познати песник о томе пише у песмама посвећеним Весни. Он има сјајне песме, та социјална, та нихилистичка прежвакавања, али су му љубавни стихови очајни, порнографски. То је, може бити, постмодернизам: туцати Весну у песми, а знам да је ни пипнуо није. Ја јесам: давно, на часу физичког, кад смо свлачиле трикое, да, накратко бејох пчела.

Милош Милошевић

ПОВРАТАК

Ближила се поноћ, када је изашао из позоришта, очигледно незадовољан представом. Погледавши на сат, погодило га је још једно разочарење. Изгубио је задњи аутобус. Морао је таксијем. Ноћна тарифа.

Прилазио је солитеру на периферији Престоног града као звер брлогу.

Ушао је тихо у стан, док су завичајни парлози жељно очекивали плуг и живот на њима. Сишао је низ тек озелењену ливаду и наставио белом песковитом стазом између зараслих гробова. Прекрстио се и пољубио споменик урађен мајсторством беловодских клесара и прекривен зубом времена и његовим недолажењем. Мирис воска је запарао пролећну свежину. Пуним плућима је удисао ваздух за којим је годинама жудео. Проговорио је тихо, као да се исповеда.

Ево ме, оче... Испунио сам ти жељу... Вратио сам се... За увек...

СТИД

Вече које мирише на учмало поподне. Велеград потонуо у мајски бездан.

– Господине, молим вас за четрнаест динара, заустави ме глас. Окренем се. Црн човек са стидом у очима. Крај њега плава жена заливена речима господара. Двоје мале деце, полузатворених очију пред спавање... А реч је рана. Пече ме њихов стид, па ми се, док извлачим новац, руке тресу. Црн човек упорно захваљује, плава жена гледа ме без речи, изгладнела деца ништа не примећују. Док одлазим, видим како сви заједно улазе у малу продавницу. Унутра мирише устајала храна, а напољу се пролива стид...

Јулијана Милутиновић

МОЈА ЖЕНА

Моја жена ово... Моја жена оно... Моја жена каже... Не волим те приче. Налажење алибија у сопственој жени, ту јефтину цаку за преживљавање. Ал' ово морам да испричам. Скочила ми је на стомак, малтене ушла у желудац коленом, и шкрипнула: – Богати смо!

После смо испијали кафе из чаша за шампањац... јели нар... Ма, можеш ли ти уопште мене да замислиш као оца?!!

ТАКО ЋЕ И БИТИ

Негде, на четврт пута до краја пустиње, двеста једну стопу југозападно од чела пирамиде, е баш ту тачно има један младеж. Сваке године, а у различите дане, ту седне жаба. Ако јој ниси симпатичан, премери те, па оћути. Ако баш инсистираш, онда ти приђе, па вели: – Ја сам жаба, ово је пустиња, а твоја жеља, заувек жеља!

У противном, жеља ће ти се испунити...

А... ДА ГА ОКРЕНЕМ ПОНОВО

Данил Иванович је остао у аутобусу. А да окренем Семјона Семјоновича, он би одбио да поверује у то, сматрајући телефон оптичком варком, баш као и мене,

тако да бар за сада – где наћи тих пет стотина рубаља
никако не могу да знам, али врло добро знам чега се у
овом тренутку треба сетити. Сетити се треба како ми-
ришу нокти господина Семјона Семјоновича... На
блатњав жив неољуштен кромпир, старице које испа-
дају или крупне капи кише по прашњавом друму ку-
да камиони пролазе, онда срести господина Иванови-
ча и ствар је решена. Он ће се тада одобровољити,
истину ми рећи. Ипак окренути Семјона Семјоновича,
по другој ствари, али сместа.

- Хало... Господине Семјоне Семјоновичу?
- Да?
- На шта миришу Ваши нокти?
- Како молим?
- Нокти, велим, Ваши нокти како миришу?
- Немам ја нокте.
- Сејмоне Семјоновичу?
- Мхм?
- Оппростите...

ПОРЕЗ

Морао сам хитно поћи до општине. Да видим шта је са тим проклетим порезом. Знао сам да вани дува јак ветар, али нисам ни слутио да је толико хладно. Цича зима. Чим сам изашао преко врата, бркови су ми се смрзли, а коса накомрешила. Нисам могао напред ни корака. Полако, на врх прстију, вратио сам се у стан. Запалио сам нафтарицу и главу наслонио на млаку пећ. Бркови су почели да се краве, а коса да ми пада низ лице. Кад сам се мало загрејао, ставио сам бркоштит и обукао кожне гаће, за сваки случај. Кад сам поново изашао, била је јака поледица, па сам ишао као по крову. После неколико сати дреждања и цвокотања, стигао је аутобус. Али када сам дошао до општине, она је већ била затворена. Радно време је већ било истекло. Тако сам се вратио необављеног посла. Али покушаћу ја опет, јер тај проклети порез морам платити пре но што умрем.

А РЕКА ДАЉЕ ТЕЧЕ

Доктор филозофије Брадић шета крај реке набујале од априлских киша и мартовског снега. Изненада, он у реци примети дављеника. Очајник је млатарео рукама, дозивао у помоћ, колико му је вода то дозвољавала.

Пред Брадићевим ногама слете врабац. Мада се човек ни његова сенка не померише, врабац престрашено узлете. Доктор, да би скренуо поглед са дављеника, погледа ка месту где је стајао врабац. На месту, где је претходног тренутка стајао врабац, он примети у страху заборављену сламку.

Дављеник се и за сламку хвата – лупи се доктор по челу.

Дављеник је по други пут изронио из воде. Доктор Брадић приђе обали и баци сламку у воду, ону исту коју је врабац малопре испустио. Као сваки човек који после доброг дела тражи мали предах, он седе на оближњу клупу.

Дављеник покуша још једном да се дочепа обале, а можда и сламке која је плутала уз саму обалу. Нажалост, тада је заувек потонуо.

Доктор Брадић извади нотес, и испод реченице: *Дављеник се и за сламку хвата*, дописа: „И ову изреку је измислио неки идиот”.

Милан Мицић

БАВИЛОНСКИ НОЖ

Живео сам неко време као прибор за јело.
Био сам кашика у ресторану брзе хране на крају
града.
Нисам изгледао као време, а то сам био

ТЕВТОНСКА МАСКА

Учествовао сам у рату са бубама.
Било је то пре хиљаду година.
На мачу сам носио бубе кроз Келн, Мајнц,
Вормс...
Моја непромишљена душа била је моја непроми-
шљена срећа.

Кристина М. Младеновић

ДЕЛФИН

Јао, бако, што ме боли прст!

А мене леђа боле, синко.

А мене прст.

А мене леђа.

Прст!

Леђа.

Прст!

СЛИКАМ

Гледам лица око себе, гротескне искежене маске...

(порука себи: мало мање театрално!)

Гледам лица око себе. Прљави масни људи ме испитивачки...

(порука себи: реалније!)

Гледам лица око себе. Одвратна су и стоје ми близу. Сметају ми њихови погледи, чак и кад ме само окрзну, осећам...

(порука себи: немој да пишеш кад си лоше расположена)

Гледам лица око себе. Одвратна су и превише су близу. Сметају ми њихови погледи, а својом близином ми краду ваздух...

(порука себи: следећи пут изађи из аутобуса!)

ЧЕМЕРНИ КОЛАЧ САМОЋЕ

Пресушио поток, стала воденица, Радиша коначно дануо душом па дигао све четири у вис и сан га на трен однесе на море, на пешчану плажу пуну голотиње. Мушкост му поче нагло да расте и сав се у њу претвори, зари у песак па као кртица поче да врти и бургија испод препланулих купачица, које се нагло узврполише и почеше потрбушке у песак укопавати.

Ускурио се Радиша, срце му као воденични камен удара у бутине непознатих воденичарки па меље ли меље, од слатке пожуде не осећа капљице које му са таванице падају на лице. Непозната течност одвали и парче малтера које му паде на чело и Радиша скочи као да га морски пас репом ошину.

— Па, где сада, у сред лета да прокишњава, чегрталло ти мајчино, опсова Радиша, скочи из кревета па на таван. А на тавану војнички кофер малко одшкринут, пун љубавних писама у паучини јеца. Кроз расушене даске цуре сузе чобанице Раде која одавно у трећем селу са невољеним постељу дели. Радиша зграби кофер и баци га у суво корито из кога полети јато дивљих голубова. Зачу се клопарање воденице.

— ...бем ти воденицу кад је женске сузе покрећу — са уздахом опсова Радиша и мирно настави да грицка чемерни колач самоће.

ЗАБУНА

Врата ми је отворила извесна госпођица. Насмешила се уместо поздрава; имала је најлепши осмех на свету и клиторис кисео као краставац, али то ће се тек касније испоставити. Рекла је да се онај кога сам тражио, одселио. Звала се Џеси, али то ћу тек касније сазнати. Не знам заиста како се догодило да се нађемо у кревету. Била је тесна, што је имало посебну драж. Окретала је очне јабучице нагоре када би свршавала, као да ће се сваког трена онесвестити. Толико би овлажила да се комшија, који је становао спрат испод, успаничено жалио како му са плафона цури. у соби би паркет доживео задивљујућу ерекцију, уосталом као и ја, када Џеси овлажи. Тако је темпераментна била та моја Џеси, али тек касније сам сазнао да ми је била женска. За летњих дана смо проводили време на тераси као од мајке рођени, секрет се цедио низ ивицу падајући пролазницима за врат. „Они са петог опет воде љубав”, говорили су пролазници, отварајући своје разнобојне кишобране. И било би тада као да је процветала улица под нама.

ИЗВОР

Сећања су му бледела на сунцу, осећао се испражњено и није било Бога у тој посуди. Једног дана је кренуо на извор носећи крчаг. Изненада, пао је као громом погођен и крчаг се разби на ситне комаде.

Осетио је страх и бес, затим увређеност која га је натерала да заборави на извор.

Отад, ходао је обучен, сањао да иде земљом наг. Било га је стид, ужасно срамота. Сви ће га видети онаквим какав заиста јесте. Пустио је браду како би сакрио себе од туђих радозналих очију.

„Мудрац” – рекли су када га спазише.

Није се противио, само још јаче стеже сопствену душу, десницом руком.

„Има браду” – говорили су други.

„Ћути, крије неку тајну” – трећи су говорили.

Истина је, једног дана је пошао на поток и разбио крчаг намерно, да би могао да понесе читав извор.

ПОСТ

Ана пости. Једе храну спремљену на води. Каже да јој прија, да укусне су, јако, те чорбе од спанаћа, од пасуља, од бораније, лука и шаргарепе, од... Верујем, јер шта ми преостаје. Не желим да пробам сва та вари-ва, чији се списак издужује, у мојој уобразиљи, све до Солжењицина, до Ивана Денисовича, или до банде окружене плавим бљескавим таласима на оном каменитом, идиличном острву. Море бућкуриша твори различите сличице у мојој глави: читаво море изгладнелих раса исушено је у димњацима Аушвица, на пример. Али, зашто сада о томе, сада кад знамо да се и после Аушвица поезија може писати. Може. О једној пшеници израслој около логорског крематоријума, или о Ани, тако крхкој и нежној, спремној да брине о заблудама. Својим, и иним.

Тако: Ана брине. О свему. Понекад помислим да њена крхкост нараста од бриге, да ускоро ће њено тело бити прелепа невидљива брига. И знам да у невидљивости је замка, у души где једрост је овога света, света у коме се може, али и не мора постити. Да, о души је реч, Ана, о световима у које ваља ући, спреман, долично... навикнут на обиље...

ЗАР НЕ

Чинило се да је дан неупотребљив: жвакаћа гума на седишту аутобуса. Да, сви смо ми путници, ваља се пробити и кроз овај дан, дан од пљувачке и слузи, од вируса.

И Ана то зна. Кад је рекла: *Пошаљимо приче на конкурс*, учинило ми се да је петнаест редова мало, за дан, за неупотребљивост, за Ану, зар не. И милион је мало, ако не сажмем оно што долепрша у собу, оно на чему лепршам кад собу дарујем поривима птица и зумбула, дугачких и кратких цеви. Лепршам – Ана зна, и она лепрша, допуштајући потпетицама да заведе непрепознатљиве нежности овога града, залепљеног за обале као жвака за седиште. Ана све зна, зна и сада, док аутобус пролази кроз вене Јерусалима. Она улази у њега, тек да заведе бомбаша-самоубицу који око паса има одвише експлозива. Млади Арапин ће упознати Ану – ова је прича уверена у то, а тела предвиђена да буду раскомадана, остаће тела. Комадање није у бити сажимања, зар не, Ана. Нисам мислио о томе јутрос кад одлепио сам жваку са седишта и ставио је у уста.

Не, ни о чему мислио нисам... Сад жваћем дан који је, омашком бомбаша, можда дошао до наших вена, зар не, Ана.

Нада Нешин

КУПАТИЛО

Одем да оперем зубе. Док сам их испирала, угледам се у огледалу.

Насмејемо се. И ја, и ја тамо. „Па где си ти?” Баш се обрадујем. „Ево ме, ту сам.”

Смешкамо се. „Како си?” Онда се тај мој лик тамо заплаче и ја му окренем леђа.

Мирјана Нешић

КАКО МИ ЈЕ ИГРИЦА ПОМОГЛА ДА СХВАТИМ ПРОБЛЕМ

У последњих десет година живим под невероватним стресом. Ту пре свега мислим на журбу, на сталну трку да ствари обавим што брже. Последњих десет дана мислим да одлепљујем: за недељу дана имам последњи испит, нисам све спремила, немам пара, компјутер ме зеза, не могу да се прикачим на интернет... И, провалим ја тако игрицу на компјутеру – вождњу! WOW !!!!!

Увек сам много волела да возим, али што је ово добро... Не размишљаш о бензину, гумама, кочницама, семафорима... Притиснеш дугме и возиш. И, кренем ја тако... наравно што брже! Кад, преврнем се. Добро. Идемо поново. Опет кренем брзо и... не преврнем се, али ту и тамо ударим у банкину, закачим које дрво... Мало-мало па пише „Engine damaged”, „electric damaged”.... све уништено и поломљено... све је као у реду... возим ја... али.... Замислим се... Кликнем паузу... и схватим – па ја тако и у животу... И рекох себи: ОЛАДИ, УСПОРИ, ОДМОРИ...

Мој животни став бих могла да представим у контексту интерпункције, овако: Три тачке на крају реченице су ми и сувише неодређене, означавају извесно

двоумљење, неодлучност, на неки начин – презамисљеност...

Једна тачка ми је, пак, некако и сувише дефинитивна.

Неопозива.

Такнуто – макнуто. Тачнуто – мачнуто.

Узвичник – насилник!

? – ?

Зато ја на крају реченице волим да користим две тачке..

Био би то један умерени став.. толерантан и опуштен.. ненаметљив..

Али, исто тако и врло добро одмерен и јасно издефинисан..

Валентина Николић

ИЗГУБЉЕНЕ БОЈЕ

Зашто наилазим на мрак док пратим светлост да-
на?

Зашто пишем црно, кад је мастило плаво?! Шта се
десило са мојом палетом?!?

НЕШТО ЈЕ ПОНЕКАД СВЕ

Док ствара се нешто, све већ створено је. Уништи
се нешто и уништи се све, све што створено је...

Катарина Новаковић

ДЕЦА ПАКЛА СУ ЖРТВЕ ЛАЖНОГ РАЈА

Ходам по стабљикама младе, сочне траве. Срећем колону мрава и поздрављам их најљубазније. Вредан је то народ. Дижем поглед и чудим се топлоти. Спустивши поглед са сунца, схватам да се налазим на неком другом, чудном месту. Ја летим, летим са јатом акваријумских рибица. У тренутку када сам схватила да рибе не могу да лете, почела сам да падам. Падам у каду пуну воде и сапунице. Баш тада, нека је жена вадилa немирно дете из воде, објашњавајући му да је било доста и да му се кожица на прстима смежурала, што је знак да мора да изађе. Пушта воду да истекне. Покушавам да се ухватим за неку плутајућу играчку. Уплашено се трудим да останем ту, на површини.

Вртлог ме снажно води ка дну, ка рупи. Наједном, ја се налазим у другачијој течности. Прилазим провидном зиду док црни плафон креће да се спушта. Кроз провидни зид видим свој лик. Гледам како себи последњи пут правим рупицу на руци. Вртлог ме вуче и доспевам у мрачне ходнике сопствених жила.

Мислила сам да сам довољно јака. Мислила сам да сам јача.

МЕСЕЦИ „ПИСТОЛСА”

Нервозно је скидала цокуле, јер јој је била потребна вечност да одмота бескрајно дугачке црвене пертле, које су значиле само једно – PUNK. На панталонама

зихернадле су, свака за себе, панкерисале и ругале се сваком покушају да шљокице, чипкице и сличне глупости постану „ин”.

Док је размуљавала дебеле наносе црне шминке по лицу, пустила је The Clash, Sham 69 и сличне бендове да јој по соби шире анархистичке идеје. Сви су викали како је краљица гола будала, како је капитализам зло, како су рокери издрндани, неинспиративни и како „певају о јаду и беди, а сами возе скупа кола и шетају скупе цице”.

Јунакиња ове приче је помислила како су ти Дејвид Боуви и Мик Џегер прави шупци, како је та краљица (беш јој матер ако зна која) кретен што троши туђу, тешко зарађену лову, како је окрутно терати младе људе да чуче по бироима за запошљавање. Међутим, страшно се изнервирала што је тада, пре неких двадесет и кусур година, било јако мало певачица панк музике и што се нису више потрудиле око панк моде. Овако је стварно глупо – панкерка ових дана не зна више ни како да се обуче!

Градимиr Обрадовић

МАЈКА ЈЕВРОСИМА

Нестварна је ова ноћ мајке Јевросиме. И њен сан. Косово је далеко и никада није била на њему, али је ове ноћи опија мирис божура, док међу рањеницима тражи свог Ивана. „Иване, сине мој, хоће још једном да те види мајка”. И гле, у ехо њеног гласа јави, јави се Иван.

Ако желиш да ме видиш мајко, дођи сутра на Видовдан на мој гроб, пре свих. Без суза и јаука остави све што си ми донела. Кад изађеш из гробља, окрени се да би ме видела. Ако те преваре суза и глас – нећеш ме видети.

На гробу поређа све што је понела. А онда, као рањена срна истрча из гробља да јој јаук не отопи ледене бисере у очима. И окрену се. Када на споменику угледа гаврана како стоји на једној нози и гледа према њој, тишину прободу врисак. Без ноге су Ивана донели са Косова.

Нашли су је како лежи мртва поред гробља. Поред ње, у празној корпи, лежала је откинута гавранова нога.

ДИЛЕР

Ово је истинита прича.

Седео сам у купеу 6, вагона број 12, на седишту 2, тик до прозора. Напољу су промицала мрачна брда, шуме Стриборове и голи камен. Бејах пијан од путовања. Он уђе, смести се преко пута мене и проговори: „Све је то у нама. Читав свет, тај сићушни универзум који нас окружује, постоји само кроз нас и никако другачије. Њега, и једни друге, видимо искључиво онако како ми то желимо. Зато је све тако мутно и магловито, тако нестварно реално. Овог, нашег највећег недостатка, наше несреће, можемо се ослободити, како се њен темељ налази у емоционалном, а не рационалном делу наше личности, само онда кад суспрегнемо сваку емоционалну реакцију, када све што има макар и малу дозу емоционалног искључимо из поступка перцепције и закључивања. Тек тада ћемо прогледати, видети свет у правом светлу, ослободити се заблуда и чисти као суза вратити се тамо одакле смо некада давно, још на почетку света, неправедно протерани”.

„Лепо”, рекох. „А, шта још нудиш осим тога?”

„Екстази! 6 евра – 6 комада. Ако хоћеш, даћу ти попуст 6 посто?!”

Могуће да ово и није баш истинита прича.

IN MEMORIAM

Сећам се кад имали смо шеснаест. Бацио би поглед далеко у будућност и рекао: „Замисли, у следећем миленијуму имаћемо преко тридесет година! Шта ли ће нам се све десити до тада, шта ли ћемо све доживети и преживети? Ко зна какве нас све замке и недаће чекају на том путу у будућност?” Смејао си се мојој незрелости. „То није пут у будућност, то је пут у незнађе”, рекао си и отишао даље.

Сећам се кад имали смо двадесет пет. Радио сам у видео-клубу и ти си ушао да вратиш касету. „Још бројиш године до новог миленијума?”, упитао си ме. „Више не”, одговорио сам искрено, јер бејох млад и живео сам за данас. „Никад није касно да почнеш испочетка”, рекао си ми, смешећи се. Било је лето, сели смо испред радње и попили по пиво.

Сећам се кад имао сам тридесет две. Миленијумска буба нападала је компјутере, од неких зграда у центру града остале су само рушевине, девојке које сам познавао добро су се удале и већ увелико варале мужеве, а пријатељи почели лагано да пропадају, избегавајући огледала као турска гробља. Године борбе биле су иза и испред нас, без могућности за победу, без права на пораз. Једним јединим кораком, ти си се свега тога заувек ослободио.

Ова је била за тебе, Бојане.

Тања Павловић

НЕ ВОЛИТЕ ШТУЛИЋА?

Управо сам завршио докторат. Свуда, осим на мојој катедри, били су одушевлени њиме. Речи подршке стизали су и из других држава, братских и побратимских. Само ови овде цеде речи „као да порез плаћају”, осећам, не би баш да ме задрже на катедри. Превише сопствених идеја. Они не воле здраву конкуренцију. За сваког од њих се зна ко су и за кога су. Осим за мене... Онда сам обишао све државне издавачке куће, које објављују научну литературу. Иста она камелеонска лица, лажљива обећања. Видим ја да ми овде леба нема. Остају две ствари: метла или – виза. Думам ја, думам, идем улицом, певушим... Осећам како сам се занео па већ певам и на глас... и ударам длановима у бутине у ритму музике. „На стратешким мјестима њихови људи – курвини синови! Лутка од крви без трунке идеје, убице на цести... Лоша ноћ, бјежим из града...” А онда се осврнем... видим – људи стоје, позната камелеонска, подозрива лица... Тупо гледају... нешто не схватају?

– „Шта је било? Шта није јасно, а? Можда не волите Штулића?!”

Маја Пандуров

БАНАТСКА ВИЛА

Погледом показује небо. И светлост, на крају. Одлазак у Рај. Пијани пингвин као поклон. Песма више вечери. Усне суве, испуцале. Срце поклон. Унутар границе плаво. Мало наранџасто. Успавани људи у биоскопу. Дуга, бесана ноћ. Рецке помало бесмислене. Појавила се као знак. Са пуно цвећа у коси. И хаљином од траве. Са осмехом на уснама. Сузом у оку. Банатска Вила. Причала је вилинским језиком. Бескрајно тужна због постојања малих људи.

ПЕЦКАЊЕ

Време без времена. Место без места. Откривање. Прикривање. Радост. Паралела. Онда мало раскорака. Пецка у очима. Пецка у грудима. Раздире последње, меке делове срца. Љубав. Добија боју пурпура. Пулсира. Претвара се у велике усне. Приближавају се. Спуштају... Да... Распрскавају се светови, мењају димензије... Равномерно дисање. Из стомака. Руке милују. И крај. Да... Коначно крај. Никада, пази кад се никада више неће вратити.

Данијела Пантелић

Господин Н. је сад у Прагу. Гаји булке. Од камења из његове утробе правим огрлицу. Носим је сваки дан. Лик му цртам у кори дрвета. Ножем урезајем боре. Ножем половим јабуку. Вадим семе... Не размишљам. Праг је далеко. Пропуштам возове. Под стопалима шине су попут змија. Језиком лижу ми прсте. Међу лицима у возу – његово. Месингано. Лице Сфинге. Укочено и празно.

Праг је далеко. Сенке шина уморне су од бора у кори дрвета, светлости сунца, лептирова на хаљини, камења око врата. Од господина Н.

У писмима ми шаље мале паукове. Затварам их у кавезе и одлазим на исток. У кори јабуке урезајем сунце, мале булке, паукову мрежу и возове.

Праг је опет далеко.

ТЕРАПИЈА

Легао грађанин А. М. на један врло необичан и редак подни часовник, а на главу му превили неки пластични будилник. На ногама му прикачено више ручних часовника, на стомаку дедин џепни сат са све ланцем, а сред груди му се прелива пешчани сат.

Још га са зидова посматрају и помно контролишу два кварцна и један старински зидни сат са великим сјајним клатном. Негде му у десно раме удара сенка сунчаног сата показујући подне.

Лежи тако грађанин А. М., а око њега куцају хиљаде секунди у секунди. Ту време лети као да га никада неће бити. Изгледа шашаво, али њега ране више не боле. Ни успомене чак. Време лечи све.

ОПРЕЗ У 9,07

До воде дођем и пробам је, заправо, неколико ножних прстију умочим. Кратак је то тест за ову дубину. Претопла је моја нога, а вода ледена. И бистра, види јој се утроба, кроз модрило траве дно се назире.

Сачекам који тренутак да отопли, у плићаку залијем свој сироти грудни кош, нақвасим слепоочнице, потиљак, руке до рамена и тек онда уроним. Кратак краул за публику, прсно за даме и доста је. Излазим.

Као и обично у таквим ситуацијама, погледам на свој сат који је јако неотпоран на воду. Овога пута сказаљке су стале тачно у 9,07 и ја добро знам да се

никада више неће померити. Оне су заувек регистровале време када ме је опрез спасао. А неки су овде скакали на главу!

СПОСОБНОСТ НИВЕЛАЦИЈЕ

Деда наш се сваке вечери негде притаји и ту у потаји расте. Већ је толико нарастао да би сигурно могао, стојећи на земљи, јабуке да нам набере, а да је млађи, успешно би могао кошарком да се бави.

Шапутали људи по комшилуку да ће он у велике висине да догура, да ће високо политички да полети и у сам врх власти да се уздигне.

Но, догодило се нешто сасвим неочекивано. Једног дана ухватили смо га како држи комшиницу за цеваницу док је иста стајала на својој тераси која се налази тачно изнад наше. Када је опазио да смо га приметили, мангупски нам је намигнуо. Тада је наишла наша баба и одмах га постројила што је знатно утицало на његову каријеру, јер зачас је био мањи од макова зрна. У нашим очима деда није калирао ни за центиметар. Напротив, закључили смо да је његова величина управо у томе што је поседовао способност да се нивелише у зависности од случаја.

Душко Париповић

РЕЛАТИВНОСТ

Тамо негде високо на мосту стајао је човек, замишљен и обгрљен маглом. Река га је видела и силовито му похрлила у сусрет.

СА ОНЕ СТРАНЕ ТРИ ТАЧКЕ

За човека сатканог од одбачене љуштуре свемира, за кога и магла представља непробојан зид, недоступним километрима далеко, а у ствари тик иза три тачке (...), постоји место где мисли лете брже од реченица, зарези брже од тачке, а узвици брже од узвичника.

Три тачке су мрвице хлеба Ивице и Марице које откривају путоказ недовршеним мислима, које се потом, на том путу, ношене заборављеним еолским божанством спајају у тоталној слободи, лишене граматичких правила и клишеа. Ту се изван закона које сами себи намећемо и са којима корачамо у провалију где се слова мрзе, рађају идеје тако чисте да би пробудиле светлост унутар нетакнуте љуске ораха. Та љуска ораха ломи наше зубе кад год помислимо на њу.

Анђелка Пауновић

ИКОНА

Чудне ли Будине иконе; настала је оцртавањем његове сенке на тлу. Дакле, Будина је икона само варљив одраз, превара.

Христова икона садржи нешто од нарави узора и истовремено продужује његово утеловљење. Ком идолопоклонству да верујем?

Ако је икона прозор отворен између неба и земље, али отворен у оба смера, кроз који прозор да искочим, а да светлост не поцепам?

ИМЕ

Након рођења дигли су се у ваздух. Гласно су изговорили моје име Лазар, као да је у призваном имену стварна присутност. Ваљда се родих у Чистој земљи. Зашто ме онда вековима покрштавају?

Александар Петровић

ЛЕТ

Потискујем ветар својим моћним крилима. Свако перо уједначено трепери. Самоуверено крстарим небом. Сам.

Трудим се да будем срећан. Уживам у бескрајним пространствима, Сунцу, природи. Када ме виде, многи мисле да ме познају. А уствари, плаше се моје величине, изгледа, оштрих канци и још оштријег кљуна. Понекад ме то не боли. Покушавам да се променим, иако знам да је узалуд. Можда ако будем довољно упоран...

Обузима ме глад. Фокусирам, изоштравам чула и устремљујем се ка плену. Лешина, допола оглодана, заудара у прашину. Слећем, заривам канце и откидам комад отврдлог меса.

Ситим погледом осматрам околину. Пусто је и тихо. С мрвицом разочарења, поново узлећем.

Пада мрак.

СНЕГ

Пада снег. Младић пажљиво загледа сваки улаз покушавајући да препозна зграду. Она га посматра сакривена иза завесе: „Зашто ли лепи те папире? Добро је што му нисам дала телефон. Бар није одма` навалљив`о. Сад немам снаге за објашњавање. А и шта би` му рекла? Мрзеће ме, али боље тако. Где баш сад да га

сретнем! Која иронија! Шта даље? Ма, живот је срање. Оде, коначно”.

У кућном огртачу силази низ степенице и излази на хладноћу. Цепа папир с улазних врата. Сузних очију чита: „Биљана, молим те, јави ми се. Горан”.

Цела улица је излепљена. И бандере. Људи пролазе, читају, насмеше се, наставе даље.

Дрхтећи, враћа се у стан. Затвара врата, пада на под. Вришти.

„Како да му кажем да сам позитивна?!!”

Снег и даље пада.

Бобан Петровић

ЛИЧНА КАРТА

Рана је у твојем срцу. Губитак доказа идентитета, тешко пада када не знаш ко си, када не знаш где си, када не знаш... Тешко се обзнањује да си то што јеси, да си ту где си, а лако обезнањује.

Видим да си ту. Тражиш стуб да се наслониш, а не желиш да те додирне, нервозна хараш собом... Пред собом...

Слушамо се, а не разумемо, трагамо а не налазимо, помоћ сада само гнев изазива.

Званично сви само постојимо као слова на листу папира. То нама живот условљава. И незгодан је нестанак, а отрован опстанак, скупо кошта налажење себе.

Оправдај званичност свог постојања.

ПРОЗОР

Гледао сам... само сам гледао, кроз прозор, његову радњу. био је наслоњен левом мишком, на довратак. И пушио је мрзовољно цигарету, осматрајући незаинтересовано пролазнике.

Она је ту била годинама, можда и деценијама, не знам. Али и он, увек је био са њом. Увек, кад и мало буде топлије, показивао је своје ненабилдоване обичне руке. Понекад би своју лошу вољу покушавао да прекине полетним површним разговорима са познаницима, са оближње пијаце. Углавном, био је заузет послом.

Она је тренутно цвећара и он је окружен разноразним и шароликим цвећем. А пре цвећа, била је пекара, те је он био у измаглици брашна, што је стално лебдело око њега. А још пре, кад бејаше млађе време, то је била рибарница, и, опет, уназад, цвећара, мислим, тако да ме то јако подсетило на кружни циклус. Мислим да су сад на реду рибе.

Он је остао, исто, проћелав, понекад на довратку, шарајући очима по околини и, кад је добре воље, љубопитљивим разговором орасположивао људе.

Дејан Печеновић

НА ЂУРЂЕВДАН

Зором, док киша ромиња и громови роморе, у
громби капуту, променадом тромо промиче Ромео –
краљ Цигана.

ТУГА

Пуцкета фитиљ тек упаљене свеће.

Бори се пламен са жутим воском натопљеним кон-
цем, повијајући се под кретњама ваздуха.

Пламен полако јача и восак се топи, губи боју и
котрља се низ свећу као суза.

То свећа почиње да плаче.

ЧУДАК

Махнито бежећи кроз село, као пред каквом нема-
ни, прескакао је ограде и плотове, вриштећи и млата-
рајући рукама протрчавао кроз лепо уређена дворишта
и баште, и поприлично распамећивао домаћине.

Код оних који нису реаговали, није с више враћао.

Светлана Пешић

НЕШТО НАЛИК ПРИЧИ

Све у соби било је у уобичајеном нeredу. Књиге, часописи и телефон поред кревета, на сточићу шољица са допола испијеном кафом, две тацне са мрвицама чоколадног кекса, на столу писаћа машина са увученим папиром и црвено-црни џемпер пребачен преко наслона фотеље.

Нико не би погодио да се овде дешавало нешто налик причи. Краткој љубавној причи са случајним почетком и ружним крајем.

Онда је зазвонио телефон.

– Јесте, заборавио си... Не, не могу, не уmem да праштам шамаре, рекла сам у слушалицу. Немој да долазиш, послаћу ти џемпер поштом, па да завршимо с том причом.

Соба је и даље била у уобичајеном нeredу.

Оно што сам осећала није доликовало причи коју сам желела да запишем.

Драган Поповић

ДЕВОЈКА С ЛАМПОМ

Има младеж, као златно око, на длану.

ВОДОЛИЧНОСТ

Кривећи лице сваког јутра када будилник зазвони, у осам, она мирне душе помисли: „Није никад касно за устајање” – па, напипавши га, настави да спава, малчице још, само мало, па мало више – све до једанаест – тако да јој, кад се коначно измигољи из кревета и отапка до купатила (лењиво, као да се из сопствене коже извлачи), остане сасвим мало времена – непун сат – да мрзи себе; да би од поднева, како само она уме, могла да воли читав свет.

ПРОЗОР

Светла се гасе и требало би имати мачје очи; или у мраку напипати, оно што пожелиш, уснама. Желети, не престајати: само кап меда на језику биће као лампа.

Душан Пуача

МЕРА

Прокрустова постеља је права мера. Ни мање ни више. Таман онолико колико треба.

И зато у систему мерних јединица неопходно је увести јединицу: Један Прокруст.

САМУРАЈ

Уђох ја јутрос у Ц-маркет и видим оно што се не виђа сваки дан: пензионисани самурај сецка саламу на одељку сухомеснатих производа.

У глобалном свету је покретљивост радне снаге на завидном нивоу а моје задовољство је велико. И ми смо део света.

ДАНИЈЕЛ

Када је Данијел Хармс писао своје *Случајеве*, није било компјутера и савремених технологија, па су неке ствари измакле контроли глобалног позиционирања и Тоталној бази података.

КГБ је морао својеручно и аудио-визуелним методама да анализира поједине случајеве, али и то је било успешно.

За похрањивање ваших костију најсигурнија банка у то време је била Луб(ј)анка и ту су депоновани сви који су имали болове од метка у потиљку.

Данас кажу: Има да те нема. И нема те. Избрисан си из компјутера.

Васа Радовановић

НАЈДУЖА ДУГА ПРИЧА

Кад ју је, после венчања, пренео преко кућног прага, она је започела своју причу. Причала је за доручком, ручком, вечером, у купатилу, док је читао новине, гледао ТВ... причала је док су водили љубав, док су спавали...

Покушао је да се претвори у лустер. У орман. У лежај. Није помагало. Она је и даље причала, причала...

– Драги, ољушти ми кромпире и исеци на ситне колутове, док ја направим запр...

У том тренутку је изашао из куће и пошао да купи цигарете. Када се, после десет година, ипак, вратио, док је откључавао врата чуо је: ...шку од уља, брашна и сецканог...

МОЛБА

Независном удружењу књижевника.

Молим горњи наслов да ме позитивним одговором на ову молбу прими у Независно удружење књижевника.

Ја сам за потребе службе написао 3129 биографија за досијее веома високих вредности у области документарне приповедне прозе.

Што се тиче похвала и признања – више биографија су похвалили моји претпостављени, а две су доспеле чак до министра унутрашњих послова.

У прилогу достављам фотокопије биографија чланова комисије за пријем (веома позитивних, што се може видети из приложеног).

Уједно се препоручујем да урадим високостручне биографије Председника Удружења, као и чланова Управе, а приликом конкурисања за све највеће домаће и стране књижевне награде.

Милисав Јовановић, потпуковник Народне Милиције, у пензији.

ГУЖВА У ГРАДУ

Тај догађај се десио негде почетком октобра, код нас у Београду.

Била је нека велика гужва у граду, ниси могао улицом да прођеш. Ја кренуо да купим неке ствари, али немам среће. Где год хоћу да уђем, све затворено. И на свакој радњи исто. На вратима пише: „ЗАТВОРЕНО ЗБОГ КРАЂЕ!“. Право да вам кажем, ништа ми није било јасно. Где је ту полиција? Ко је успео да покраде толике радње? Тај мора да је био велики лопов. И тако ја се сударам са пролазницима и све ме то збунило. Неки носе микрофоне, други фотеље, а један, замислите слику Саве Шумановића. Па где то налазе кад су све радње затворене? Зауставим једног младића, баш да видим која то радња ради, а он ми објасни да у Скупштини има свега и свачега колико хоћеш... А што је главно, нико ти не брани да узмеш нешто по свом избору, Ето, он се одлучио за столицу председника парламента. Каже – само једно два дана да седи у њој да га комшије виде па ће да врати...

ПУТ У РАЈ

Чинило јој се да је онај пут нестваран, прав и даљином закачен за кукурузе.

А они расту под самим небом, и шуште, шуште, а нигде дашка ветра... Све друго мирно. Све стало у неком ишчекивању, у доласку, у откривању, у почетку...

Пратио је тај пут, и реку и поље, и можда је водио низбрдо, њој се чинило да се пење. Као и они иду, а пут се неком силом подупире и небеса дотиче.

А ноге, ноге некако не додирују земљу. Можда умрли тако ходају? Можда су умрло од вољења? Можда зато смрт није болела, већ их само посвећене на небо узноси.

А на крају, кад прођоше и оне кукурузе што шуште, пред њима се указа рај.

Река и обала и дрвеће... Дрвеће премудро и благо и исто удаљено од реке. Около трава, ситна, сочна и сва једнака, а река широка и мирна. Нигде гласа, нигде човека...

Он леђима поткочи дрво и заискри очима неку своју дубину, а она први пут скиде све и онако нежна урами се у његов незаборав.

Милорад Радуновић

ГРЕШНИЦА

Сумрак је черупао румена крила дана. Она затвори прозоре и изађе у полумрак. Грешком је кренула трагом своје бурне прошлости. Из њених стопа вирила су одојчад. Како је које видело, заплакало је на сав глас. Скакала су деца за њом као жабе, али је њено млеко одавно пресахло. За њом забрундаше стари и крупни гласови. Грла пуна љутих псовки. Неко је вабио одојчад на псећи начин.

Ноћ је прогутала очерупани дан. Пред грешницом писну снажна белина. Нигде пртине!

БЛЕДИ МЕСЕЦ

Крваво јабучје носа усахлог врата и помисао да је то само дух нађен амбисом даха – плаши ме. Учаурени смарагдни пир уносио је ноту никотина:

„Застани па ме угледај
настави кораком местимично тешким
да никад не сазнам тајну беснила
у мекоћи набораног лова...”

Бодлер је у колевци. Потамнела рука топи се у полузатвореној фиоци, из накривљеног обода топлог шешира пада у смеђу постељу мирисом воде нема дозволе да у футуру побегнем од метроа лепог, а и даље скарадно показујем своја бела стопала пред другима.

ЕПОХА

Умоболници су таласима долазили на тијесна врата. Стизали су у букетима и налетима, ти невољници тешких и застрашујућих погледа, испружали руке један мимо другог, отимајући своју дуго чекану дозу лијекова из хуманитарне помоћи. Халапљиво су их гутали ту на лицу мјеста, незаинтересовани за потребну и дозвољену дозу.

Остала је та увјерљива слика за памћење, иако не за причу. Неки би помислили како је у питању сан – а није сан, наравно. Није, иако је то вријеме кад су снови били кошмарни и ужасни, и кад се сан преобратио у наличја и ругобу, у незнађе препуно стварности којој се сваки поглед унапријед – извјесно завршавао у понорима и у канцама зла времена које се само у себи урушавало.

Ајмо онда вјеровати, ако смо још и за вјеру способни, како је ово заиста био сан. Вјерујмо тако сад кад су сви истински тумачи снова недоступни.

ЗЕТОВСКИ ПУТ

Оплодња је завршена. Са стотину мука. Једно дијете – и доста. Поготово што им се испунио сан – да и то једно буде дјевојчица. Некадашња усидјелица и њена скорела мајка нијесу ни толико очекивале.

Паре, зетове, из родитељске заоставштине, уложили су у уређење луксузне таштине куће која је постала

још тјешња, закрчена од нових станара, кабастих стварчина, неукуса и кича којим су се окружили. Од осмјеха и најбољих жеља више се не живи, а мајци и кћери они никада нијесу ни били од нарочите важности. Посебно не сада и не од њега, чијих хиљаду слабости су тек откриле. Присуство провинцијалца који се тако вјешто увукао у њихово, по њима високо друштво, све теже су вариле својим желуцима од којих су непрестано кукале.

Да не би узнемиравао куцу, мацу и хрчка, зет спава у ходнику, на половини старог двосједа. За сада, речено је, а то већ траје. А ходник је, зна се, она просторија из које се лако излази ван. Јасно је и њему, зетурини, али још се обазире.

Драган Ј. Ристић

РАНОРАНИЛАЦ

Устао је, а још ни први петли нису запојали.
Устао је, а још ни један аутобус није радио.
Устао је.
Устао је, али се предомислио и опет легао

КАПА

Зашто је господин Д. Ј. те вечери журећи на пословни састанак, прошао колима баш том полуосветљеном улицом? Да ли је, нагло укочивши на ненадни знак стопирања, могао помислити на ишта лоше? Због чега се одмах покајао што је добио сапутника? Зашто је тај сапутник после стотинак метара тражио да изађе? Зар господину Д. Ј. није било сумњиво што непознати сапутник хоће да проба његову капу? Да ли је његово инсистирање да му господин Д. Ј. поклони капу било озбиљно? Зар је господин Д. Ј. у том озбиљном тренутку морао да води неозбиљан разговор? Чег се бојао и чега је био свестан када му је капу „поклонио”? Како је непознати сапутник тако нагло нестао? Није ли господин Д. Ј. све ово схватио као нешто виртуелно? Шта је он о нестанку те капе испричао својим укућанима? Да ли би одговор на ових 13 питања био довољан да сазнамо све о овом догађају?

НАЈМАЊА ПРИЧА НА СВЕТУ

Три писца спорила су се око тога ко је од њих написао најмању причу на свету. Мало-помало, дође то и на суд. Судија, видевши да нема говора о томе да се писци сложе и помире, позва вештака – професора Филолошког факултета.

Први писац, обраћајући се вештаку, рече: „Ево, видите, господине. Погледајте колико је мајушна моја прича!” Вештак узе аналитичку вагу. Није ишло. Затим причу истресе из напрстка, развуче и измери микрометарским завртњем.

Други писац, смешкајући се, потапша вештака док је овај намештао електронски микроскоп. „Само пажљиво, молим Вас. Видите, ту је, између та два молекула лево...”

Трећи писац рече: „Моја је прича толико мала да је нисам ни донео. Немам у чему”.

Вештак пажљиво размотри све изнесене доказе и написа своје мишљење.

Судија је онда дуго размишљао, консултовао се са колегама, трагао за преседанима и, после пар месеци, донео пресуду. Била је то најмања пресуда на свету. Отишао је да се похвали свом колеги, а овај му рече: „Шта најмања?! Па ја имам једну десет пута мању!”

УСЛОВНО ЈУТРО

Једног, условно речено, јутра, Сунце се није појавило на истоку. Ни на западу, северу, ни на југу. Нигде. Није било облака, магле, али ни Сунца.

Крмељиви и поспани, људи су журили да заузму своја места у фабрикама, ординацијама, канцеларијама. Онда су, као, нешто радили, пушили, пили кафу, читали новине, телефонирали, трачарили...

Те, условно речено, вечери, људи су се сручили на фотеље, троседе, француске лежајеве и заспали. Ништа нису сањали.

Ивана Рудан

IN MEMORIAM (Случај)

Данил Иванович Јувачев, познат још и као Данил Хармс, седео је на рубу свог шкрипавог кревета и нервирао се. Зашто је своје три последње цигарете морао баш одједном да попуши пре пола сата? Зашто није могао да буде барем толико чврст да ону последњу од последњих сачува за вечеру? Стресао се при помисли на зиму која ће свакако да дође, на дугове које мора да врати и рачуне које мора да плати.

Изненада, из ходника, зачуо је узбуђен глас настојника своје зграде како нешто објашњава, а затим и ужурбане кораке неколико људи који су се пели степеницама.

Можда то што нећу имати шта да пушим и не буде најгора ствар која ће ми се десити вечерас, помисли Хармс.

КАКО ЈЕ ПРОПАЛА НАША ЗЕМЉА

Наша дивна земља некада је функционисала као сат. Свако је знао своју вредност у друштву. Један радник је радио. Он је имао: пословођу, финансијског директора, референта за културу, извршног директора, глумца који га је глумио, полицајца који га је чувао, тајног полицајца који га је надзирао, песника који га је опевао, писца који га је описивао, новинара који га је интервјуисао, војника који га је бранио, возача који га

је возио, продавца који му је продавао, лекара који га је лечио...

И, шта се онда десило? Једног дана, радника отпустише као технолошки вишак...

АУДИЦИЈА

Па, морам да признам да сте ме мало изненадили са тим вашим захтевом... Како то мислите, да вам изложим свој живот у три минута? Живот свих нас састоји се од читавог космоса малих ствари, а свака од њих има свој космос. Немогуће је упаковати у три минута све оно што сам до сада желела и све оно због чега сам стрепела. Како за тако кратко време да побројим све људе које сам волела и који су ме волели, а камо ли оне које сам мрзела или су ме мрзели? С друге стране, опет, могуће је да постоји, изгубљена негде у колективној подсвести, идеја о смислу свега што нам се дешава. Требало би доста труда да се та идеја ишчепрка из буцака у коме је затурена, али сам сигурна да би њен проналазак оправдао сав утрошени труд. Она би, у само једном минуту, ма само у једној секунди, могла да нам објасни СВЕ. Сад, не знам да ли ја лично имам снаге да... Молим? У реду, разумем. Довиђења. Следећи!

Иван Савчић

ВРЕМЕ ГРАДА

Не знам да ли су Вам поменули, али град је постајао и пре нас. Улице су асфалтирали анонимни радници чија имена никад нећемо сазнати. А и много их је. Сунце и Месец греју и хладе асфалт све док не испуца, а онда наступа тишина. Прозори на зградама почињу да плачу, тихо, неприметно. Сузе се спајају и падају заједно, врло споро, годинама. Ветар прича причу о прохујалом времену. Ко не увиди одмах, ко не размисли, испитује фасаде ко је крив – а оне немо зуре у небо и мрште се, добијају боре у облику предивних текстура, прелепих боја.

Потом долазе нови, непознати људи, асфалтирају улице и помажу граду да нас надживи...

ФУДБАЛ

Сунце је сијало и Иван је отишао да се игра са друговима. Феноменалан дан за фудбал! У сред игре, лопта је одлетела високо високо и завршила међу гранама једног лепог, високог дрвета. Сви зајаукаше, не знајући шта да раде. „Ја ћу је дохватити”, рече Иван одважно, „не плашим се”. Пео се и пео и пео и на крају кад је дошао до лопте, није хтео да се врати. Пресе-лио се на дрво да живи са птицама, а облаци су му нови другари. Понекад пише родитељима.

Владимир Симић

МОЈЕ ГРУДИ: ЗМИЈА ПАС ПТИЦА

Змија, склупчана негде око дна срца, спава, и тешка је као бол. Понекад у сну запалаца, и тад ми се чини: крљушт ми прекрива тело, лудом брзином јурим кроз мрачне ходнике и тражим камен, да се под њиме сакријем. (А где јој душа спава, никада нећу сазнати).

Пас ми је везан, на дугом ужету, и жели да побегне из мога бола. Понекад док спавам, пропне ми се до очију, и пусти урлик, а кад је гладан, одгриза мале комаде срца. (Бојим се, једнога дана пробудиће змију).

О својој птици најмање знам: да ли ми је у срцу гнездо свио славуј, или га лови ноћна грабљива птица, или у њему труне мртва ластва?

ТАЛАСОН

Име ти је Бандук. Ти си из лозе зидара. Твоје име значи: потпорни стуб.

Ја радим по ветру и мразу и киши. Ништа не може да ми засмета. Понекад, можда, чудно комешање у очима, када се попнем веома високо.

Ти градиш а не знаш ни коме ни чему. Они ти увек дођу у собу и благо те ухвате под руку. Идемо, Бандук, ми знамо да ћеш нам и овога пута помоћи.

И узидијају ме у темељ зграде. Па дишем мирис свежег малтера, шкргућем ситан песак под зубима. Срећа је бити тако чврсто сахрањен, у бетону.

Али убрзо ти напустиш темеље. Као дух ти пливаш кроза зидове, штитиш их од потреса и злих људских намера. Ти си таласон, и људи те тада поштују.

А када сруше зграду, искрадам се на светлост. И ту ме чекају, дају ми инјекцију, кажу: Идемо, Бандук; натраг у твоју собицу.

У соби нема ничега. Седиш на поду и чекаш да те, поново, одведу до градилишта. Толико пута већ си помислио да никад нећеш умрети.

САГОРЕВАЊЕ

Гранчицу по гранчицу, са љубављу их слаже. У души (лептиру у његовим грудима) стеже пламичак. То је насмејана тајна, скривена никакво око на свету да је не разуме.

Отвара очи, а облаци се и без ветра расули.

И мала дечја молитва прободу му зенице:

*Ја легох спати, и Бога звати,
и анђеле његове да дозивам,
и Бог се деси у понорима
које не желим да дозовем...*

Отвори очи, угледао је понор.

А његова хрпица љубави је расла, у сваку гранчицу упила се по суза; и кроз неколико облака, познати лик.

Упитао је: Колики сам то ја, оче?

Тек толики, рече неко, птица да прелети од гнезда до ломаче.

Сергеј Скорупан

КАКО ЈЕ МОЈ КОМШИЈА БУДИМИР ПОСВЕТЛИО ГРУПУ БУДИСТИЧКИХ МОНАХА

Наиђе тако пар будистичких монаха на бициклима у нашу варош. Угледавши их, мој комшија Буда, и сам страстан бициклиста, приђе им и упита ко су и куда су се запутили тако одевени па још на бициклима. Они рекоше да су путујући монаси и да возе бицикле још од Тибета одакле су кренули пре неког времена у потрази за просветљењем и будаством. Пошто је знање енглеског, којим су разговарали, мог комшије Будимира било скромно, он их упита „бу... шта?“, на шта му они рекоше: „Па, знате, тражимо Буду“. Комшија застаде и рече: „Па нашли сте ме – ја сам Буда“. На ове његове речи монаси се просветлише и решише да остану у нашој вароши.

Ено их и дан-данас код комшије Буде. Помажу му око домаћих послова. На њихова питања о суштини Буде он се замишљено смеши ћутећи загладан у даљину, а два будистичка монаха сматрају то његово понашање за врхунски зен.

ВЕОМА КРАТКА ПРИЧА

Знам много људи који, као и ја, воле веома кратке приче. Зато ћу, на њихову и моју радост, ову причу одмах привести крају.

Владан Сокић

УНИКАТ

Донео сам неопозиву одлуку да се клонирам. То само потврђује да сам човек одан науци и њеним достигнућима. Ипак, не верујем у неограничену моћ науке. Конкретно, сумњам да се клонирањем може добити копија даваоца генетичког материјала. Имајући то у виду, ја сам истовремено са доношењем одлуке о сопственом клонирању, своје органе завештао клону. Тачније, завештао сам мозак. Нећу да ризикујем. Геније се рађа само једном!

ПОСЛЕДЊА ЖЕЉА

У реду!

Видим да је враг однео шалу и да је дошао тренутак да ме, као обичног криминалца, лишите живота. Нећу се опирати, убеђивати вас, нити молити за милост. Али, ако се не варам, морате ми испунити последњу жељу, пре него почне егzekуција. А моја последња жеља је да скончам на крајње оригиналан и спектакуларан начин, те тако останем упамћен за сва времена.

Зато, молим да ми се донесе велики дрвени крст, неколико клинова и чекић!

СЛЕПАЦ

Одувек је био слеп. Након школовања се усамио, јер није могао да поднесе оне које живот није осака-тио на рођењу. У његовом дому без лампи, огледала, шибица, ни кроз навучене завесе није продирала светлост. Стан је смрдео на мемлу и ђубре које би, с времена на време, заборављао да избаци кроз прозор. Посете није примао, нити је икада излазио. Након мајчине смрти, храну му је доносила сестра.

Једног спарног јулског понедељника, када је пред вратима угледала завежљај од суботе, ушла је. Радио је тихо свирао. Спотичући се и задржавајући дах, пришла је прозору и разгрнула завесе. На расклиматаном кревету, лежао је непомично, стакластих очију упртих у њу. Кукасти нос, ког се толико стидео, био је баш као из мајчине приче. И стварно исти као њен. Није умела себи да објасни зашто је брат живео тако. Страх, срамота, несналажљивост?

А онда је, у тренутку, схватила. Он никада није прогледао!

Зоран Спасојевић

МОЈ ДЕДА ЧОВЕК ОД ГУМЕ

Јутро је. Из нашег негованог врта, кроз одшкринута улазна врата, у дневну собу продире траг јарке сунчеве светлости. Обасјава мог још увек живахног деду.

Тишина је потпуна. Деда је на поду: бос и у дугачким белим гаћама. Неометан од било кога савија се у клупко, скоро као човек од гуме, и ставља палац десног стопала у уста. Мало касније почиње, прилично вешто, да наизменично грицка нокте на ногама и рукама. Ја се неприметно провлачим кроз иста, одшкринута врата. Сада стојим нагнут над њим: размишљаам како поново да га одвикнем од те ружне навике.

Вадим му вилицу, али он почиње да плаче. Матор човек, очију пуних суза, вратних жила набрекних од плача – лежи потрбушке и удара свом снагом ногама и рукама по тепиху.

Враћам му вилицу. Његовој срећи нигде краја.

У ПОЗОРИШТУ, НА УЛИЦИ, У ТАКСИЈУ, У КУЋИ

Гледао сам у дрхтаве ноге старца испред мене, у његово искривљено и изборано лице, натечене очне капке. Тако сам некако замишљао људе на умору и зато је срце почело да ми се цепа. Бризнуо сам у плач. Мајка је покушавала да ме утеши, али све је било узалуд. Дигла је руке и извела ме из позоришне сале.

Дрхтање, посртање, исплажен језик и лице глумца нисам могао тек тако да потиснем. Плакао сам на улици. Плакао сам у таксију све до куће. Плакао сам и у кући: нисам престао ни када ми је мајка обећала да ме никада неће водити у позориште. Престао сам тек када је отац устао и измлатио ме каишем.

КОСТОЛОМАЦ

Црн. Двоглави. Оштрих канци. Моћног, повијеног
кљуна. Црвених, зажагрених очију. Господар неба. И
сурих клисурина. Са висина нас части. Својим изме-
том. Светлим. Фосфорним.

Симбол легија изумрлих. Царства пропалих. Кра-
љевства ишчезлих. У канцама му мач. Спустио се на
заставу. Вијори. Под њим се богобојажљиво ћути. За-
клиње. И полази у ратове. Изгубљене.

Воли лешине. И живо, топлокрвно. Зграбио је кор-
њачу. Изнео је у плаветнило неба. Сунце ју је засени-
ло. У оклоп је главу увукла. Он је испушта. Да је раз-
бије. Ко дете звечку. Или мајмун. Кокосов орах.

Петра прену крик. Подиже поглед. Угледа небески
призор. Корњача стреловито пада. На његову главу.
Прште му мозак. Паде у своју прву бразду.

Орлушина се стрмоглави. Кљује мозак. Људски.
Би му то последње пиће. И више не узлете. Постаде и
он лешина.

Гмизавац отпуза. Да живи. Корњачин век. Све се
то зби на Њиви Манитој.

МОЛИТВЕНИ ОБЕД

Обукао је једино одело. Са најновијим рупама. Са
њим ће се лажно представити. На оном свету. Руке су
му чисте. Власти га купају. Воденим топовима. Крсти

се. Због других. А онда приступа. Са свећом. Трепера-
вом. Под њом је све варљиво. Свечано. И беда.

Контејнер је европски. Шведски сто. Аранжман је
наш. Богати су му га препустили. Они нису похлепни.
Када огладне, иду у Америку. На доручак.

Ово је његов молитвени доручак. И тајна вечера.
Ручак прескаче. Штеди. Месо не једе. Стока је зараже-
на. Млеко му је пропиштало. Мајчино. Крава му је цр-
кла. По комшијској жељи. Мед му дају пчеле. Беле.
Деда и баба му нису ишчупали репу. Не штеди. Нема
ни у чарапи. С прорезима. Прима донације. Да му
учврсте положај. Држави се одужује животом. Бед-
ним. Порез не плаћа. Он је отписан. Не штрајкује гла-
ђу. То чине сити. Није привилегован. Нема вечито ис-
пружену дрвену шаку. Као ратни инвалид. Има мане-
кенски изглед. Кост и кожа. И сламка га може одржа-
ти. Гордо се усправља. На штап. Просјачки.

Живи. Расипнички. Краде богу дане. Али, срећом,
живот ће му брзо проћи. Заувек.

Ивана Срећковић

ИЗБРИСАНА ПРОШЛОСТ

Не окрећи се! Прошлост смо гумицом избрисали.
Срце оловке је одавно сломљено, нечијом туђом грешком, из нехата.

За садашњост имаш папир, уз оловку која више не зна да пише.

Пресавиј папир, направи авион и слободно га пусти да лети испред тебе...!

СВЕТ КОЈИ ИШЧЕЗАВА

Да, знам! Можда је та галаксија била предалеко од нас?! Али, земља се врти, зар не? И ми као на рингшпили разгледамо космичку панораму: свет онакав какав нисмо хтели да прихватимо, почео је сам да се намеће и сам да нас претвара у нешто што ишчезава, а они су нас држали на длану, отресајући чисту космичку прашину. Ми, као клица, приметили смо се ту у свемиру, да би поново покушали да створимо свет и око њега неку нову галаксију.

Лела Ставретовић

НИСАМ ДАО

Овде небо није тако плаво и ведро као код куће. Поља нису зелена као поља мога завичаја...

Шиптари су ми нудили четири милиона марака за моје две куће и имање у Мушутишту. Нисам дао...

Радим, Богу хвала. На стадиону Црвене звезде. На одржавању терена. Могу да прехраним породицу...

Овде небо није тако плаво као код куће. Поља нису зелена као поља мога завичаја. А нудили су ми четири милиона марака за моје две куће и имање у Мушутишту. Сад би газда био... Нудили су ми.

Постоје тренуци када ми је глава празна, када промаја разноси све моје мисли, развејава их и претвара у разређену масу, звану досада. Када ја више нисам Ја, када једноставно нисам. Када не постоји ни испред, ни иза, када не могу ни напред, ни назад, када могу само у себе. Тада се увек посвађам са Ја – проблематичним пубертетлијом и Ја – пропалим студентом. Једноставно, одбијају да се уозбиље и одрасту. Говоре ми како сам досадна и да не уmem да се забављам. После муко-трпне свађе, која обично само погорша ситуацију, схватим сву узалудност, увидим свој крајње незгодан положај и откријем да сам већа будала од њих двоје. И тада ми не остане ништа друго, сем да им се придружим. Себе покушавам утешити мишљу да паметнији попушта. Али се увек на крају осећам... глупо... ВР-ЛО глупо.

ЈЕДАН

Један мотоциклиста прелазио је преко шина. Једна крава замахнула је репом да отера обада. Један воз стизао је на станицу. Једно дете седело је у прашини и правило колаче од блата. Једна девојка подигла је сукњицу да поправи халтере. Једна чистачица помислила је како ће у следећем тренутку мотоциклиста погинути. Један младић се запрепаштено окренуо и, уместо девојке, пољубио бандеру. Једна домаћица гледала је свој омиљени квиз на телевизији и ножем одсекла један од својих прстију. Један песник, који је намеравао да се убије око своје четрдесет шесте године, смишљао је причу на чијем крају ће сви јунаци бити мртви. Један прозаиста, који није познавао песника, играо је јамб у суседном купеу са малолетницом која му није била млађа сестра.

Други воз наилазио је са друге стране.

Биљана Стевановић

ЈЕДАН ДАН И ЈЕДНА НОЋ МЕСЕЦА МАРТА И МОГ МАЛОГ ЖИВОТА

РУКЕ (раширене, скупљене, прсти испреплетени, чело сјајно, коса резана на брзину, лица логораша бела као креч) КЛАВИР.

Излазим из биоскопа. Осећај невероватне нелагодности ме у потпуности обузима. Мирис боровине ми у носу. Они који пожелеше да ме разувере да није баш тако како се да осетити, не знају да сам сензибилна. Редитеља нико није ни споменуо.

БЕЖИМ У САН. Сан побеђује нелагодност, али само до јутра. Укоченог врата јурим по седамсто педесет и девети пут на посао. Паде ми на ум, ето, радим да не мислим. Баналност прекида звоно једне мале цркве. Долази ли неко или одлази или... можда је још рано? Свеједно, покушавам да заборавим. Након пар сати већ сам у својој фотељи од махагонија. Уснама примичем шољу врелог чаја од малине. Мирис малине покушава да усмрти мирис боровине. МОЈЕ ОКО не-свесно усмерава поглед ка екрану ТВ-а и упија стварност. Угао две велике сиве улице, цвеће, разливени восак, људи са рукама на лицима... Не могу више ни у сан. Рано је. Треба неко да сачека пролеће и СЈАЈ СВЕТЛОСТИ.

Милка Стефановић

САХРАНА

У малом граду улазим у вишеспратницу. Провлачим се кроз масу људи користећи заклон широких Боркових леђа.

За два сата излазили смо из града у колони на чијем челу је лепршала свилена, бела трака са подацима о животу покојника.

Нема свештеника а носе крстачу – гласно се обратих Борку.

Они су комунистичка деца, па није чудно и молим те да о томе не коментаришеш у скупу људи – опомену ме тихо.

Јануарска измаглица и призор на гробљу, чинили су дан као пред катаклизму. Ни ту није било свештеника. Очигледно да ће сахранити човека у неокађеном гробу и без опела.

Напуштајући свежу хумку приметила сам да су већ сви заокупљени собом причајући сваку своју причу. Али њихови гласови нису допирали до мене.

Ћутала сам осећајући да нас у стопу прати и лепрша за нама душа која није пронашла свој мир. Осећај дуга – што баш мени да се јави?

Мирослав Стефановић

У ДОЛИНИ ЈЕДНЕ РЕКЕ

Када год смо на састанцима расправљали о проблемима овако или онако, њему се то не би допало. Увек је имао нешто посебно да предложи и то смо зле воље усвајали. За кафанским столом сви смо нешто причали, а он би ћутао и на крају, дижући чашу љуте ракије, изговарао: „Помоз Боже!“. Тако је увек било и оста традиција. И синоћ смо разишли се уз његове речи: „Помоз Боже!“. Нестадосмо свако на своју страну. Киша је даноноћно падала, а набујала река давно је прешла критичну тачку, тако да је била изнад брвна којим је он прелазио на другу страну. Оног трену када би на половини, брвно се заљуља, он се затетура и главом зарони у воду као да је пожелео њену дубину да провери. Педесетак метара низводно изрони и тихо рече: „Боже“. Оно „Помоз“ – можда је прозборио, можда и није. Више га то нећемо моћи да питамо.

Будимка Стојанов

НОЋ РОЖДЕСТВА У ВИТЛЕЈЕМУ

У тој ноћној тишини, док у кандилу жижак догоревао, одзвањао само потмули звон сата на торњу цркве. Потом појавио се блесак светлости и зачуо глас међу палмама.

– Ко си ти? – упитах и падох ничице.

– Ја сам Гаврило – гласник спаситеља који ће доћи да вас крштава Духом Светим.

Тад у Давидовој пећини положеног у јаслама угледах сина Божијег тек рођеног. Беше то ноћ рождества у Витлејему и кад данас на камили журим ка жртвенику са групом ходочасника, таласи реке Јордан губе се иза мојих леђа.

Назарећанин одиста беше послат од Бога јер за свог живота на земљи створио је чуда.

Управо свануло.

Светлост поврх белог снега.

Родио се пророк.

ЈАМБ

Ивона је живела на првом спрату. Сатима су седеле код ње котрљајући коцкице по глаткој површини стола, изгарајући цигарету за цигаретом. Причале су све мање. Није било шта да се дода. Лењост и безвоља претапали су се у равномерне батове тврдих кубова од слоноваче. Пет истих у задњој руци, пенал за кенту, колона на сто педесет.

Одједном – прасак. Велико добро углачано стакло попустило је под лавином светлости из правца касарне. Милион стаклића бљештавих до бола распрскало се зракасто по соби. Преко недавно тапацираног кауча, ниског стола, преко ишчупканог ћебета... Преко Ивоиног вриска што се смислено и ритмично надовезао на прасак. Док су допузале до купатила, знале су да је готово.

Пар једва издрживих минута одседеле су наслоњене на оквир врата.

Опкољене комадићима стакла коцкице су спокојно стајале на столу. Бледа светлост позномартовског поподнева ломила се о неправилне прозирне комаде и застирала слоновачу светлозеленим сјајем. Пет истих, ручно. Једна различита.

БЕЛОГАРДЕЈЦИ

Поред скретнице којом су возови одвозили и довозили немачке транспорте, у то ратно време, уз скретничара, пореклом са југа, живели су у невеликој кући његова жена и троје деце.

Те вечери домаћин беше изишао, а од некуд нахрупише унутра три белогардејца, прописно одевена у немачку униформу, под оружјем и обавезним торбаком пребаченим преко рамена.

Домаћица, пренеражена овим упадом, заклањала је телом децу, истовремено покушавајући да спасе што се спасити може, јер су незвани гости узимали све што је за јело и трпали у своју торбу. Војнику који је био најажурнији у отимању за око је запела кутија од ципела у којој су била поређана јаја, чувана само за ретке прилике као највећа реликвија. Он их је са пажњом ређао, а жена молећиво враћала у кутију. Када је војник, изнервиран њеном упорношћу, уперео у њу цев пушке, она невољно одустаде.

Задовољни лако добијеним пленом, војници коначно пођоше ка вратима. Трећи кратко застаде на прагу сетивши се нечега, врати се и рече: „Дайте мне спичку закурить”.

Пренеражена, јако поцрвеневши, домаћица показа прстом кроз прозор, једва изустивши: „Ја сам удата. То тражи од оне преко пруге. Она је распуштеница.”

Белогардејац збуњен слеже раменима и оде.

МАПА

Сваки град има своју мапу љубави. Многоструку и живућу, људи је годинама дишу и граде, у импулсима или кроз она срећна тиха раздобља, у разговорима, осмесима, лепим мислима и речима, својим бригама и тугом у тешким тренуцима.

Некад, неку улицу можете наћи само ако питате људе, да застану на трен и великодушно пред вама развију своју мапу љубави. Можда је та улица нешто краћа него што стичете утисак у разговору, можда је источније и много више удесно. А можда вам та мапа говори о улици пре рата, са другим људима и другим дрворедом него што је сада. И треба оћутати ту различитост, јер ту мапу то чини веродостојном.

Сви смо ми картографи, више или мање пажљиви у свакодневним тражењима и препознавањима.

Ширећи своје парче беле мапе у новом граду, видех уличицу којом изађох у широки раскошни булевар. У својој самоћи, корацима цртам нову мапу града.

ЏЕМПЕР

Ваздух је био душегупка, грашке зноја су се сливале у поточиће, извирући одасвуд. Малаксалост је прожимала мозак, срце, плућа. Грудни су отказивале, радије би у вечни смирај но да се очајно упињу за још који удах. Први пут је имао – дотад је то сматрао измишљотином слабића – *ноге теже од олова!* Нису корачале, вукле су се по прашини.

Старост, старост ме стигла, а изгледа и нека опака болест. Нема шта, приближио се крај... Да ли ћу стићи до куће?!

Незнано како, чак и *без* његове помисли (томе се чудио до краја свог дугог живота), вунени џемпер (јутро беше баш прохладно, а прехлада једва чека прилику!) сам склизну са ознојеног тела. Однекуд пристиже и дашак ветра.

У титрају ваздуха ишчезоше године староставне и болести опаке.

Прича-есеј ЈЕДНО И СВЕ

Долазило му је више пута у животу – живот је дуг и свашта се доживи и помисли – да се лати нечега, да нешто *конкретно* учини, предузме, напише... Имао је идеја тушта и тма, машту као ванземаљци, знање и таленат генија... Али, кад год се одлучивао за нешто, за било шта, као муња би га ошинула тужна мисао – би-

ло куда да кренеш, занемарићеш све остале путеве господње! Док чиниш *једно*, ма шта то било, пропустићеш *милион* других могућности. Зарад личног, рођачког или ускозавичајног ћара, занемарићеш читаво човечанство! Изневерићеш слободу избора, осећај бескраја света! Затворићеш се у орахову љуску завичаја! А колицка је крошња и највећег завичајног дрвета спрам свода небеског!

Не, не! Ко је рођен за све, није ни за шта друго!

ПРОЛЕЋЕ

Опојна јара надирала је у плућа, у крвоток, у мозак.

Раскрсница преда мном врвила је као мравињак, цео град похрлио је из кућне таме на светлост дана. На зебри, запазих на другој страни улице живахно обучену жену која се упадљиво, готово плахо, освртала лево и десно. Ником се није обраћала, али као да је сваког молила: помозите ми да пређем улицу!

Прићох јој. Она ме не узе под руку, већ, као да смо љубавници, обујми мој длан својим. Ватра је пламсала из њега.

Помало збуњен, опростих се и наставих својим путем. Убрзо, нешто ме косну. Још близу раскршћа, осврнух се.

Моја дама опет је прелазила улицу, држећи новог кавалира за руку...

Павле Теофиловић

КАКО СУ НАСТАЛИ СРБИ

Биле две пра-пра-пра-пра-материје.
Марш у пизду материју! – рече прва другој.

Милена Тепавчевић

СЛАВОНСКИ БУКВАР

Шума грабова и храстова. Покоја буква. На свакој имена, датуми. Прободено срце. У једном пише: „Слобо воли Милицу”. У другом: „Даница воли Чеду”.

То су једине књиге које не спалише.

Само букве са својим писмима сведоче да смо се под њима волели

НАША СЕЛА

Називи села често сами говоре.

Брђани. Живело се по брдима, подаље од пута.

Копривна. Копривом се и хранило и лечило у зла времена.

Вучијак. И у вучје јаме смо се скривали.

Мртовласи. Све је речено.

Рушевац... Постоји ли тужнији назив? Можда Јадовно...

А Рушевац беше библијски леп. На брежуљку петнаестак кућа. Кровови су извиривали из крошњи јабука, крушака миољача, мушмула, оскоруша, чега све није било.

Рушен је Рушевац у многим ратовима, али иза последњег не остадоше ни рушевине.

КОМА

Пробудио сам се из коме. Још нисам отворио очи, али сам почео да мислим и осећам. Ко сам ја? Осећао сам се некако раскречено и спљоштено. Ја сам жаба – помислио сам. Али, то је немогуће! Жаба не уме да мисли. Присећао сам се еволуције. Амеба, парамецијум, волвокс... и стизао до водоземаца. Значи, ја сам жаба! Иначе се тако и осећам. Са раскреченим удовима, спљоштеном главом и телом. Али жаба не уме да мисли и не спада у хумана бића! Ко сам онда ја? Напокон сам се сетио комплетне еволуције и дошао до човека. Ја сам човек! Човек уме да мисли и човек је племенито и хумано биће. Само не могу никако да се сетим како човек изгледа. Онда сам полако отворио очи и угледао благо, питомо лице, уоквирено белом марамом, забринуто, нагнуто нада мном.

– Сестро, како изгледа човек?! Дајте ми огледало да видим!

Принела ми је огледало. У огледалу сам угледао биће са модрим подливима на лицу. Умотане главе и тела, са рукама и ногама у гипсу.

– Сестро, шта ми се то десило?

– Изубијали су вас. Изгазили на демонстрацијама за људска права.

– Ко ми је то урадио?!

– Људи!

Милан Тодоров

ЗНАЧАЈ ПЛОВИДБЕ

Пробудио се рано са горким укусом у устима. Боца Вранца била је изврнута. Преко наслона столице лежале су плаве морнарске панталоне и пар црних женских чарапа.

Изашао је на терасу.

Да ли си неког убио? – питао га је јуче члан бродске комисије.

Не, осим у рату.

Запалио је цигарету.

Неко му је некад рекао да није важно живети. Важно је пловити.

НА МОРУ

Седимо, једемо, пијемо, снови нам се остварују. Кад смо били млади, од погледа на женску лепоту и дословце би нам застајао дах.

Понекад и сада, у раном септембру, на мору предвече заронимо и не излазимо пола минута, можда два. Све дуже остајемо под водом заустављајући дах до невестице као да се ништа није променило. Али пут на површину, стреловито израћање наших отежалих тела ка светлости, такође је невероватан осећај.

Враћамо се, али сада нам је потребна и чаша густог вина да би нам било топло под маслинама у Режевићима.

Јасмина Тодоровић

МИСТЕРИЈА

Губим разум под облацима, покушавајући да схватим своје рођење, смисао живота који живим и смрт која чека.

Ференц Тот

КАКО ЈЕ НЕСТАО ГОСПОДИН Х

Нико није могао да објасни како је нестао господин Х, који је по професији био писац. Стварао је своје животно дело када је радио-апарат јавио да су неке улице – нестале. Сетио се познаника који су живели у тим улицама, а које давно није видео. Убрзо затим нестале и струје. Хтео је да запали свећу, али ко би је нашао у мраку! Легао је и убрзо заспао. Ујутро виде да му нема четкице за зубе, а када је хтео да утврди који је дан, виде да нема ни календара. Постао је свестан да нема ни пријатеља, ни хлеба, ни воде, ни посла, новца... Нестајање је постало стварност. Није се ни окренуо, а већ је нестала и држава са свим људима. Све је, једноставно, нестало. Цео један мали свет.

Помисли како је бесмислено живети без ичега свог, без иједне своје ствари, и одлучи да и сам – нестане.

Али како је нестао, то нико није могао да објасни. Остало је само сећање.

ЦРВЕНКАПИЦА (Short Version)

Била једном једна девојчица која је имала: црвену мараму, бакицу и корпицу. Мамица јој једног дана рече како би требала у шумицу да посети бакицу. Она напуни корпицу и трк у шумицу, кад тамо – цвеће. Почео га брати и тако се изгуби. Кога да пита за пут? Нађе се ту вук који јој рече за пут до бакице, али дужи. И

чим је она кренула тим дужим, он трк краћим, стиже до бакице јаднице која ништа лоше не види и ништа лоше не чује и он је на брзину њам њам, обуче спаваћицу и легне у креветић.

Убрзо затим на вратима куц, куц. Црвенкапица. Уђе она са букетићем и корпицом, и одмах бакице колике су ти окице, и уши, и носић, и уста, и... А вук и њу њам њам. И заспа. И захрче. И наиђе ловац и на брзину и стручно пробурази вука, и извади Црвенкапицу у бакицу и натрпа камења у вуков стомачић и зашије га и убаци у бунарчић. И сви су били задовољни, сем вука. Баш тако је то било. Чича мичица, готова је причица.

Дејан Тофчевић

А САДА ЈА

Прво су ме тестером убили, затим секиром кресали, драли и гулили. На сунцу и ветру сушили. Па опет резали, тесали, шмирглали. Онда су ме бушили па брусили. Завртње у моје тело увртали. Тровали ме разним фарбама, очи ми цртали, косу и главу садили. Осмех штемовали, уши чуљили. Конопцима везали, у дроње облачили. У главу шешир закивали. Глупо ми име давали, ни имењака немам.

Од тада ме више нема него што ме има.

Мислио сам све је готово док ми вила није поново удахнула живот. Још се на то привикавам.

И још ме питаш што ће ми сатара! Идем сада код Ђепета да направим дрво од њега, па да види како је! Само тихо да се не пробуди. Пссст...

...Сабља фијукну а глава се откотрља по пропалом дрвеном поду, крв је липтећи на све стране упропастила и свеску са допола урађеним задатком из математике и наставља даље да се слива низ клупу па између дасака прљавог патоса. Витез је стајао на сред учионице држећи у десној руци дрвени лењир са кога је крв лењо капала на под. Видно узнемирен гледао је по учионици. Ђаци су схватили озбиљност ситуације и одмах ућутали. Час геометрије могао је да се настави.

ТРГОВАЦ

И када је криза, ја уmem да се снађем. Чак и када нема – има да има. Ономад, када остадох без посла, зафали пара и ја одмах одлучим да продам бубрег. Имах два комада, што ће ми кад и један завршава посао. Закрпих неке рупе у финансијској конструкцији па продадох око. А једно уво добро продах после леве ноге. И ону ствар неким бабама дадох повољно мада је била као сат – час ради, час не ради.

И тако једно по једно, све раскрчмих, само ми душа остаде. Тада један гарави репоња поче да облеће око мене, видим хоће да пазари. Ту направих добар посао, велике паре узех. Онда почех да купујем: прво бубрег, затим око и све остало. Сада сам комплетан, лепши и бољи. Изгледам онако како сам одувек желео. Чак и косу имам. И нову душу сам купио само је некако мања, али сам и то поправио. Узео сам са посла мало пуцвала и све затиснуо тако да више не звечи у мени. Шта ћеш, широка душа словенска.

ЕМИГРАЦИЈА

волим те мушкарце који нису досадни и имају стила и неку причу а не само да су слатки и ето то ти је то од мене довољно и да имају нпр неки добар шешир мислила сам о томе не зато што су шешири у моди па шешири су увек у моди не зато већ једноставно јер су ми супер ти шешири а мој пријатељ нема шешир али има неке чудне ципеле ружна је боја али су ципеле ОК и он за минђуше каже наушнице а то је оно што је мени баш симпатично као и то што се познајемо већ дуго а он ми персира као на почетку јасно вам је да он баш и није неки клинац тачније има доста година и градова иза себе када то кажем рекла сам много па нећу даље писати о његовом животном искуству рећи ћу само да изгледа лепо баш јако лепо и да има јако добру енергију такви се људи по енергији и препознају он је значи један од тих фрајера за које жене кажу ала има харизму но нећу да причам о његовој харизми јер ко га није упознао тај не може да осети ту ствар преко хартије не постоји начин да вам пресликам тог човека јер то и не желим ја у суштини пишем сада о њему само зато што га већ неко време нема а знам да треба да емигрира па пишем све ово чисто да га ја не заборавим ако је већ отишао и ако га ја можда више никада нећу видети.

ЧЕМЕР

Познат мирис. На јоргану. Мама се савија, љуби ме, лаку ноћ и гаси светло. Познат мирис. Смејем се. Гледаш ме и не схваташ.

Увек сам желела да одем. А онда возови и људи, прљави и покварени.

Чујем петлове. Чудно је ово јутро. Чини ми се да одлазим. Чврсто држим јорган. Данас много кашљем. Гледам те. Боли ме твоја самоћа. На своју сам навикла. Молим те, одведи ме у купатило. Не, нећу умрети. Никада.

Мића Тумарић

УВЕЖБАВАЊЕ

Стојим.
Они нареде: седи!
Дигнем се.
Лези!
Усправим се.
Савиј се!
Кренем.
Стани!
Чучнем.
Клекни!
Легнем.
Пузи!
Заспим.
Буди се!
Пробудим се.
Сањај!

Љиљана Ђук

ШАЛИЦА ПРАЗНИНЕ

Јавио се и рекао да стиже за пар минута на чај... Кратак и јак! И кад је спустио слушалицу, сетила сам се да немам чак ни чаја од нане. Пре неки дан сам кренула да купим сушени цвет невена, а купила сам лековиту маст. Значи, пићемо одвар од ничег.

Жути шећер се окаменио, белог већ дуже нема. Имам воду, додуше, и то кад поправе квар на водоводној мрежи, а рекли су да неће до шест поподне.

Преостаје ми само да поставим чајни прибор и да чекам.

Као мала бистра животиња која предосећа свој крај, време се, међутим укопало и стало.

Чак је и реч „чај” грицнуло и окрњило је за главу. Остадоше ми само „а” и „ј”, а од та два слова (што се пресипају преко рубца шалице) не познајем заиста никог ко би се могао загрејати.

NO NAME

Данас је Ускрс упркос црвеном календару. Из шареног ускршњег јајета излегло се пиле.

Гордана Ђулибрк

ЖИВОТ

Човек крцка своје постојање по тачно утврђеној шеми. Споро се вуче кроз лавиринте живота стварајући привид вечности, а дубоко знајући да је она неизвесна. Он упорно копа по ходницима све у круг, од рођења до смрти и не жури да спозна, јер рођењем зна васколику истину, али се претвара да не зна и игра се наставља до бесконачности.

ЋЕЛИЈА ДВАДЕСЕТ ПРВОГ ВЕКА ИЛИ БИЛО КОГ

Ћелија осликана цртежима пећинског човека. На средини се налази сто са писаћом машином и удобна кожна столица са точкићима. У дну собе кревет. Скло-ниште од других и саме себе...

СЕКИРА

ноћни лептир са живом у крилима трепери попут психе плишаног мозга осетио је да је то та дуго очекивана ноћ ноћ његове одлуке крај узглавља његовог кревета лежала је секира дршка од сувог дрвета нашла му се наједном у руци огрнуо је дугачки мантил и пришао вратима (стари напуштени шлеп насукан на ушћу изврсно му је погодовао као заклон) изашао је на палубу у ноћ пуног месеца ваздух је био густ плима је потопила већи део обале ставио је секиру на десно раме и дошао до ивице о бок брода фиксирано су стајале гвоздене мердевине које су водиле до обале спустио је секиру поред бутине и окренуо леђа и почео је да силази учинило му се да ће то бесконачно трајати па је са треће шипке скочио упао у воду и почео да тонне због тешке гвоздене секире коју је држао није ни слутио да вода на том месту може да буде толико дубока додирнувши муљевито дно ногама подигао је главу горе врло полако угледао је дискретни плавичасти одсјај месеца и испустио преостали ваздух из плућа у облику мехурића дршку секире је још увек грчевито стезао издахнуо је отворених очију

Сенад Хонић

ПРОСЛАВА

Данас сам у продавници купио следеће намирнице: један хлеб, паштету, кило лука, два јогурта.

Нек се зна да је празник.

ОГЛЕДАЛО

Младима огледала служе да се диве својој лепоти. Старији би радо погледали у она огледала кад су и они били млади. Тих огледала више нема, а са овим новим нису баш задовољни. Сматрају да је све старије било боље и лепше... па и огледала.

ПРИЧА О ВАТРИ

Стари професор у пензији, прича свом четрнаесто-годишњем унуку, који је одувек волео дедине приче, необично сведочење о ватри. И унук и све ствари у соби претвориле су се у уши. Нигде никаквог шума, сем дединог гласа.

„...Земља и многе планете, биле су у почетку свог настајања: ватрене, огњене, ужарене. Од ватре је све кренуло. Још у освиту цивилизације, у ведској Индији, жртве су се приносиле браманској ватри; касније, култ ватре је био у античкој Грчкој, од доба древног Прометеја. До данашњег дана се преноси Олимпијска ватра. У ватри су се палили и пале бадњаци за Божић; а у ватри су инквизитори спаљивали такозване „вештице”, али и научнике... Међутим, најважнија од свих ватри је Ватра Љубави: према Богу Сведржитељу, према ближњима и према човечанству... Ту ватру немогуће је угасити кад се распламса.

Александра Хуберт

ПРЕФЕРАНС И ПИВО

Ја сам стар/а тачно седамнаест недеља. Живим у једној скученој, мрачној и прилично влажној средини. Имам више имена. ТО у чему се налазим често чујем како каже да се зовем Карло или Кала. Не знам како сам доспео/ла овде, али сигурно знам да имам своју мисију. Понавља ми се иста ситуација од када сам постао/ла. Због тога понекад и не желим да изађем одавде. Често чујем ТО како неком говори: „Опет си попио гајбу пива, кретену један. Када ћеш престати да играш преферанс по цео дан и пијеш пиво док ја овде умирем носећи ово јадно створење унутра!” Тада ми је стварно тешко јер мислим да се нисам нашао/ла у овој влажној и скученој средини, тај неко, коме су речи биле упућене, могао би на миру да игра преферанс и пије пиво. Али већ следећег тренутка јака светлост осветли улаз мог дома и чујем тихе, једва разговетне речи: „Нећу више пити, хајде да пробамо још једном, али са стране, молим те”. И тако већ седамнаест недеља. Али ја нећу одустати. Или ће ТО престати да пије и игра преферанс или ћу ја на силу изаћи одавде и сломити му зубе.

ЛОШ ДАН

Штап се савија у лук, као кичма побеђеног невидљивог рвача баченог на струњачу воденог бескраја. Пуцка бамбус у рибаревим рукама. Гргољи Дунав, лومي се, пенуша по спрудиштима. Приобаље, зарасло у шевар и водену траву, подсећа на густу неуредну брладу од речног растиња. Заталасала вода шамара бокове аласких чамаца привезане за врбе огуљене од омчи конопаца. Од те учворене ужади стабла се лагано суше. Личе на оглодане кости. Човек заузима бусију као да чека опасну шумску животињу или одбеглог убицу.

Са далеких салаша допире цик тамбурице, мирис рибље чорбе и топлог хлеба. Сунце изнад Бачке игра бећарац. У дубини равнице беласају бутине веселих Циганчица које поскакују са рукама у вис.

Одједном се крупна брката риба издигла из воде. Осетио је олакшање и слатко задовољство. Загасито мазуљиво тело отело му је штап, попут циновског вретена увило се неколико пута изнад бескрајног огледала реке и нестало у воденом ждрелу. Сунце је пржило врхове панонских салаша.

ЛАКА РОБА

Ја сам лака роба велике запремине И седим у суморној чекаоници ургентне медицинске помоћи, осврћући се мало по мало неће ли налетети мимо или из њега самог, тј. улаштеног лакираног зидића иза мојих аутодератизованих плећки, неки широм отворени хепатитичар и не тражим разлоге, којима ћу пред контролорима оправдати простране ерозије коже на мојим леђима.

Ја сам лака роба велике запремине и седим у једној половини ходника преполовљеног њишућим вратима или у једном ходнику, који се кроз њих наставља у неки посве исти други ходник. Насупрот мене седи људска фигура, замотана дебело у избледеле хартије почупане из разних књига И магазина. Сем очију и колупова коже око њих не види му се ништа. Тај је папирнати лик најинтересантнији у хали, посебно јер је местимично омочен, а папир је тамо набрекао и истурен. Тип пише сам по себи и кад попуни страницу, она се вољно одлепи од њега. Сваки пут, кад се то деси, учини ми се да и ја мало оросим, а сваки пут кад зањишу врата ходника, нас се двојица сретнемо погледом.

Чини се, да се тада обојица запитамо о простору између.

НЕРЕД

Шта да кажем када је речено све? О чему да пишем када је написано све? О чему да мислим када је све измишљено? Шта да тражим када још ништа није пронађено?

Све је непознато, предалеко, превисоко. Нема цијене за цијену.

Нема смисла, нема ништа. Узалуд напори, бадава покушаји. Нисмо никуда отишли. Нећемо никуда ни отићи. Од свога прапочетка покушавамо да одемо. Куда? Надамо се да ћемо успети. У чему?

Све би да имамо, да присвојимо, да преуредимо? Биљежимо само поразе. Стално смо угрожени. Од кога?

Човјек није створен по мјери јер је похлепан. Он унеређује свој неред.

СЛИКА У ИЗЛОГУ

Шетајући увече кејом, застадох испред недавно отворене галерије. Поглед ми привуче једна од слика у излогу. Мртва природа, чинија препуна воћа, све као и увек да на јабуци с леве стране не би црне сјајне муве насликане толико уверљиво да се човек могао заклетити да је жива.

Пошто нисам успео да прочитам име аутора, реших да навратим ујутро и да се распитам о њему. Хтео сам да погледам и друге његове слике, можда да га потражим у атељеу. Али следећег дана муве на слици није било.

ДВА СУСПРЕТА

Малопре сам је видео како жури да уђе у аутобус. У устима жвака, на ногама ципеле са дебелим ђоном који је поново у моди. Смејала се, а није престала ни када су предња врата покушала да јој отму ташницу.

А ево је где излази из истог аутобуса. Иде полако, нога пред ногу, тешко дише и покушава да заклони од ветра своју седу главу.

Ирена Шимић

ДОК ГЛЕДАМ СЕБЕ ГДЕ ПРОМИЧЕМ ЖИВОТОМ

Толико сам се скупила. Скупила и стиснула. Сти-
снула и скупила. Дословце увукла врат у рамена, и
браду у груди, и главу међу ноге, колена око ушију,
рамена уз колена, чело међу цеванице, слепоочнице уз
листовете.

Само прсти штрче.

Прсти увек штрче. Та стопала са прстима и пета-
ма, несавитљивим петама, тврдим од кошчица, огром-
ног броја ситних кошчица, много кошчица у једној пе-
ти.

Тако скупљена ходам, заправо не ходам већ се ко-
трљам, котрљам се уместо да ходам и запињем, запи-
њем петама, тврдим петама, и остављам рупе на путу,
рупе величине пете, али ипак настављам да се котр-
љам и да запињем, запињем, запињем...

Искрено запињем.

КАД МЕ ИЗВАДЕ ИЗ ВОДЕ ПЛАЧЕМ

Најближе је пијаца. Лети је горе него зими. Много
је људи. Њихови се мириси мешају са мирисом разби-
јених лубеница и трулих банана. Затварамо прозоре и
укључујемо вентилаторе.

Иза пијаце је брдо. На брду је парк. Иза парка је
Кошутњак. Иза Кошутњака је пруга. Пруга иде на мо-
ре.

Петар каже да у води не престајем да се смејем.

Смејем се као полудела, као да имам напад смејања, као удар, као грч. Смејем се док се не разболим од смеха. Кад ме изваде из воде, плачем

АУТОРИ

Авић Ана (1977, Краљево), пише прозу (кратку, поетску, жанровски хибридную), теоријске и критичке радове; живи у Краљеву.

Агановић Нермин (1979), студент Филозофског факултета у Сарајеву; сарађивао са пар листова за културу; живи у Сарајеву.

Ајдуковић Данијела (1975), апсолвент Више туристичке школе у Београду; пише афоризме и приче.

Алемпијевић Милен, живи у Чачку.

Анђелковић Миливој, објавио збирке приповедака „Источни рукопис” и „Звездане капије”, интернет романе „Савршен злочин” (1999) и „Осмех Византије” (2003) и драму „Уметност дисања”; Радио Београд је емитовао пет његових радио-драма и двадесетак документарних драма; од 1998. године на различитим виртуелним страницама, форумима и у електронским часописима на Интернету објавио је већи број прозних текстова; више пута награђиван; живи у Београду.

Бабић Биљана (1971), магистрирала на Филолошком факултету у Београду; ради као асистент на Филозофском факултету у Бањалуци.

Бабић Југ, живи у Новом Саду.

Баздуљ-Хубијар Нура (1951), лекар; објавила је 16 књига (једна збирка песама, једна драма, једна збирка прича и 13 романа); превођена на више европских језика; награђивана; заступљена у антологијама, читанкама и обавезној школској лектири; живи у Травнику.

Барјактаровић Милосав (1933, Калудра код Бера-на), професор у пензији; збирке дечје поезије „Добро ју-

тро, лепи свете” (1993) и „Радост и срећа” (2000), збирка поезије „Косметски ноктурно и друге песме” (1991); приредио зборник „Први кораци младих Барајева” (2002); живи у Барајеву.

Бован Славко (1961, Мостар), новинар и енигмата; живи у Кикинди.

Богојевић Данијела, живи у Ваљеву.

Богојевић Дејан (1971), наставник, књижевник и авангардни ликовни уметник; пише поезију, прозу, хаику, драму, есеј, књижевну и ликовну критику; објављивао у бројним листовима у земљи и иностранству; заступљен је у преко 50 заједничких књига, зборника и антологија; објавио је 18 ауторских књига (поезија, кратка проза, хаику, приповетке); приредио је шест књига и Антологију хаику поезије „Изнад празнине” (2002); добитник је бројних домаћих и међународних награда за поезију, прозу, кратку причу и хаику; превођен је на 15 језика; оснивач је и уредник хаику часописа „Лотос” и часописа за књижевност, уметност и културу „Арт”; живи у Ваљеву.

Богунровић Д. Маја (1983, Карловац), студент Факултета политичких наука; живи у Земуну.

Бодружић Бојан (1980, Сарајево), дипломирао је филмску режију; пише сценарија и кратке приче; живи у Ванкуверу.

Браловић Љиљана (1966, Прањани), пише песме, кратке приче и сатиру; збирка љубавне лирике „Птице су створене да лете”; живи у Прањанима код Горњег Милановца.

Бранковић Душан, живи у Београду.

Брзаковић Бранислав (1967, Тузла), банкарски службеник; пише хаику и прозу; књига хаику песама

„Сребрни талас”; добитник више награда у земљи и иностранству; превођен на јапански, руски, словеначки, немачки, енглески; заступљен у више хаику антологија; живи у Нишу.

Букарић Енсар (1968), дипломирани инжењер машинства; сарађује с мостарским часописом „Мост”; живи у Горњем Вакуфу.

Буква Боровој (1948, Карловац), пише поезију и прозу; сарађује с многим часописима; награђиван; објављене књиге поезије: „Пета ријека” (1996), „У пролазу” (1996), „Додир усана” (1998), „Мјесечев јахач” (1999), „Лептиров пољубац” (2000), „Пас који је мислио да сам зец” (2001), „Скок рибице” (2002); збирка прича „Свјетилке и живот” (1994); живи у Ријеци.

Веселиновић Радојко-Лако (1952, Ужице), роман „Човек у тами”, награђен за драму „Тунел”; живи у Ужицу.

Влајковић-Митрованов Душан (1967, Вршац), учитељ и библиотекар; објављивао драме, поезију, прозу, афоризме и стрипове; живи у Вршцу.

Влаховић Гордана, живи у Крушевцу.

Воларич Злата (1930, Марибор), наставница словеначког, српскохрватског и руског језика у пензији; објавила је шест прича из живота; седамнаест романа, пет детективских романа, двадесет четири књиге за децу; све књиге је сама илустровала; живи у Крању.

Воларич Јоже (1932), машински инжењер и професор индустријске педагогике у пензији; пише поезију и есеје о књижевности и ликовној уметности; објавио је више од сто књига; живи у Крању.

Воркапић Бојан, живи у Београду.

Вујасиновић Милош (1971, Београд), бави се историјом и филозофијом уметности, преводилац; живи у Београду.

Вујић Живко (1947), у књижевном животу присутан од 1965. године; објављује у разним листовима и часописима; за поезију, прозу и сатиру више пута награђиван; објављене књиге: „Опомена за сутра” (1995), „Сонети опомена” (1996), „Тихе опомене” (1997), „Жубор из маглице” (2000), „Мјесечев гост” (2001), „Праменови дуге” (2001); завршио Факултет организационих наука у Београду; живи у Бањалуци.

Вујовић Љубомир, живи у Београду.

Гавриловић Драгана (1971, Београд), новинар; пише књижевну и позоришну критику; заступљена у више зборника кратких прича; живи у Београду.

Газивода Звонка (1970), пише прозу и поезију; збирка поезије „Риба Шљокичасте Крљушти” (2003); сарађује с књижевним часописима; живи у Београду.

Гемовић Бранислава (1982, Земун), студент биологије; награђивана за поезију и прозу; живи у Земуну.

Глишић Ненад (1972, Крагујевац), збирке песама: „Домовино, ти си као цироза јетре”, „Химне камиказа” и „Цветови Хирошиме” (хаику); у часописима објављује песме и есеје; бави се виртуелном поезијом, мејл-артом и осталим видовима савременог изражавања; живи у Крагујевцу.

Гузина Ранко (1939, Сопјанска Грета), карикатуриста и сатиричар; добитник је бројних домаћих и међународних награда; живи у Београду.

Даниловић Мирјана (1953, Велика Плана), лекар пнеумофтизиолог; пише приче; награђивана; живи у Београду.

Дебељачки Татјана (1967, Ужице), сарађује с књижевним часописима; збирке песама: „Кућа од стакла” и „Твоја”; живи у Ужицу.

Димитријевић Мирослав (1950, Рашевица код Параћина), новинар; пише поезију, прозу, афоризме, епиграме, есеје, књижевну критику, публицистику; сакупља народне умотворине; објавио је више десетина књижевних и публицистичких књига; збирке песама: „Нехај клатна” (1972), „Моји свемирски преци” (1976), „Хреб – изабране песме” ((1997), „Млађе дрвено доба” (2000), роман „Показни дан смрти” (1990) итд.; живи у Параћину.

Додеровић Зоран (1960, Нови Сад), пише кратке приче, афоризме и хаику; објављивао у многим часописима и листовима; уредник часописа „Хаику момент” и „Хаику момент инфо”; објавио књигу „Заструпљена река” (2000); добитник је више признања за кратку причу; живи у Новом Саду.

Дулаш Б. Салих (1948), псеудоним Салиха Баздуља; лекар, оториноларинголог; пише приче и драмске текстове; сарађује са књижевним часописима; пред изласком му је књига прича; више пута награђиван за приповетке; живи у Травнику.

Ђокић Томислав, професор и новинар; објавио је девет књига; добитник је двадесетак књижевних награда; члан је Удружења књижевника Србије; живи у Параћину.

Ђорђевић Небојша, живи у Књажевцу.

Ђурбабић Светомир (1936, Столац, Херцеговина), пише поезију (хаику), прозу и књижевне есеје; књига пе-

сама „Стаза под опалим лишћем” и књига прича „Шешир господина Крлеже”; за хаику стваралаштво добио је девет награда у земљи и иностранству; песме су му превођене на јапански, енглески, француски, италијански, немачки, словеначки и норвешки; приче су му превођене на више језика; живи у Нишу.

Ђуричић Љиљана (1949, Тузла), археолог; пише поезију, поетску прозу, кратке приче, хаику и хаибун; заступљена је у нашим и страним антологијама хаику поезије; добитник је неколико домаћих и иностраних награда за класичну поезију, хаику и хаибун; живи у Београду.

Ерцеговац Радмила (1980), књиге песама: „Кишоспеви” (1989) и „Откуцаји пешчаног сата” (2000); живи у Новом Саду.

Живановић Зоран (1964), грађевински инжењер; објављивао приче и хумореске; живи у Пожаревцу.

Жигић Драган (1935, Балте под Козаром) поезију пише од 1956. године, објављује од 1959; заступљен је у 95 зборника и 16 антологија поезије; добитник је 34 књижевне награде; песме су му превођене на руски, енглески, француски, пољски, јерменски, мађарски, бугарски, македонски и словеначки; самосталне књиге: „Заточеник светлости” (1968), „Део света” (1971), „Козара док ватра спава” (1972, 1982), „Руке над временом” (1977), „Лепа рушевина” (1979) итд.; живи у Железнику.

Жугић Недељко (1952, Олово), објавио: роман „Самоубица објашњава свој случај”, драму „Узлазно надање” и збирке песама „Баштински дар”, „Молитва за мртве”, „Збогом Сарајево”, „Романијски сонети”, „Она које има”, „Пјевљиве приче” и „Оде, а да није погинуо”; живи на Палама.

Игњатовић Д. Миодраг, живи у Београду.

Илић Зоран (1955, Крагујевац), програмер; објављује прозу у више књижевних часописа; књига прича „Једноставна и друге приче” (1997); уредник је за прозу у „Књижевној речи”; живи у Београду.

Илић Микица (1972), дипломирани правник и студент Богословског факултета СПЦ; објављује у књижевној периодици; заступљен у зборницима и антологијама; добитник три награде за приче и приповетке; живи у Босуту.

Јевтић М. Владимир (1978, Смедерево), студира у Београду.

Јеринић Славица (1981, Београд), студент српске књижевности и језика; пише афоризме и кратке приче; живи у Београду.

Јовановић Зоран (1959), ватрогасац; пише приче; објављује у периодици; заступљен у антологијама; награђиван; живи у Земуну.

Јовановић С. Катарина (1982), студент психологије; живи у Земуну.

Калезић Милорад (1936), учитељ, књижевник и сликар; Објављене књиге: „Жиг миља (1972, песме), „Наследне очи и птица” (1976, песме), „Царске кише (1982, бајке), „Немушти трг” (1994, песме), „Далеко је Фуџијама” (1998, хаику), „Стварање Ене” (1998, сонетни венац), „Шаргита на Петибору” (1999, песме за децу), „Пјесме за вичајке” (2002, песме за децу); превођен на енглески и руски; заступљен у више антологија и зборника; живи у Радмиловцу код Београда.

Кнежевић Ружица (1952, Крушевац), професор енглеског језика и преводилац, магистар филолошких нау-

ка; објавила је „Зелену књигу”, „чудну мешавину стручне литературе, куvara и збирке приповедака”; живи у Београду.

Ковалски Патрик (1979, Добој), псеудоним Бојана Јелића; студира српску књижевност и језик на Филозофском факултету у Новом Саду; пише прозу и поезију; објављивао је у студентским часописима; живи у Новом Саду.

Коларић Иван (1952, Клењ код Шапца), доктор филозофских наука; збирка кратких прича „Дар реке Дрине” (1991); објавио је већи број научних и стручних радова и књига; награђиван; превођен; живи у Ужицу.

Комлушки Дивна (1974), објављује приче и чланке у зборницима, фанзинима и часописима; живи у Београду.

Костић Миливој (1971, Ваљево), академски сликар; објавио три збирке поезије; радове објављивао у домаћим и иностраним часописима; живи у Ваљеву.

Костић Мирослав Коле (1955, Врање), новинар; објавио: „Изабране песме” (1993, песме), „Ватриште” (1996, песме), „Вргнуће” (1998, сонети), „Белег” (2001, приповетке), „Циркус” (2001, афоризми); више пута награђиван; од 1974. сарађује с бројним часописима; добитник је неколико десетина награда; бави се књижевном критиком; члан је Удружења књижевника Србије; живи у Београду.

Котур Биљана, живи у Београду.

Крга Ненад (1971, Сремска Митровица), сарађивао с више књижевних часописа; књига кратких прича „Дамари стварног” (2002); живи у Крагујевцу.

Крстић Славиша, живи у Смедеревској Паланци.

Кусовац Владимир (1929, Цетиње), хирург; у периодици објављује афоризме, приче и песме; живи у Београду.

Лазић М. Слободан (1942, Београд), социолог културе; књиге поетских записа: „Предање о великом прљавом граду” (1995, 1998), „Гонија смисла” (2000) и „Талисман” (2001), књига фантастичних прича „Житије јеромонаха Захара” (2000); живи у Београду.

Ламбета Марко (1977, Нови Сад), апсолвент српске књижевности и језика; живи у Новом Саду.

Љубичић Чедомир (1969, Београд), објавио збирке поезије „Бензинска Драперија” (1994), „Идеолог Светлости” (1997) и „Неронове шибице”, роман „Пошаст у гостинској соби” (2002); живи у Београду.

Љубоја Бранко (1965, Кикинда), дипломирани правник; објављује поезију у часописима; живи у Кикинди.

Манчић Лодика Олга, живи у Параћину.

Маринко Миљана (1974), пише афоризме, песме и приче; живи у Београду.

Маринковић Божидар – Бошко (1943), службеник у суду; у периодици објављује афоризме, приче и сатиричне песме; сарађивао са радио-емисијама „Караван” и „Туп-туп”; живи у Београду.

Маринковић Русија, живи у Реснику.

Милић Зоран (1973), студент; пише афоризме и кратке приче; живи у Београду.

Милосављевић Весна (1972, Краљево), библиотекар; пише приче; објављивала у часописима и на радију; живи у Краљеву.

Милошевић Милош Шика (1959, Трстеник), хумориста и сатиричар, песник, писац за децу и драмски писац; објављене књиге: „Дует епиграми” (епиграми), „Перје и иверје” (епиграми), „Чаролије из мале авлије” (песме за децу), „Откачена бајка” (позоришна игра за децу), „Смрт челичног анђела” (песме), „Епиграми из магареће клупе” (епиграми за децу), „Зановеталице” (песме за децу); заступљен у антологијама; превођен; живи у Трстенику.

Милошевић Томислав (1939), члан Удружења књижевника Војводине и Удружења књижевника Србије; објавио осам књига песама; објављивао много и у периодици; повремено пише прозу, бави се и књижевном критиком; живи у Београду.

Милутиновић Јулијана (1970), професор српског језика и књижевности; пише афоризме и кратке приче; живи у Смедеревској Паланци.

Митровић Митар (1933, Свети Стефан), ветеринар; објавио је петнаест књига песама, дванаест књига афоризама, две књиге прича, једну књигу хуморески и једну књигу епиграма; превођен на девет језика; заступљен у буквару, читанкама и четрдесетак антологија; више пута награђиван; члан је Удружења књижевника Србије и Удружења новинара Југославије; живи у Београду.

Михајловић Душан Адски (1953), пише прозу, поезију, хаику и књижевне приказе; награђиван више од 60 пута; објавио збирку песама „Несаницом до истине”, збирку прича „Калигула на кестеновом листу” и збирку хаику песама „Крчаг за росу”; објављује у бројним листовима и часописима; живи у Нишу.

Мицић Милан (1961, Зрењанин), професор историје; збирке песама: „Молитве успаваној светлости” (1994),

„Горка радост” (1996), „Молитве барци која одлази” (1999); објавио је више стручних књига; награђиван за приче и песме; живи у банатском месту Војвода Степа.

Младеновић М. Кристина (1979), завршила је Вишу политехничку школу, одсек за графички дизајн; живи у Земуну.

Мрдаљ Милан (1946, Ервеник код Книна), објављене књиге: „Јецаји” (песме, 1971), „Остало лебди у ваздуху” (песме, 1977), „Док ово говорим” (поема, 1980), „Да се не заборави” (песме, 1982), „Зар није тако” (песме за децу, 1984), „Ружа ветрова” (хаику, 1989), „Ма, немој” (приче за децу, 1991), „Тарзан на Стражилову” (приче за децу, 2001) и друге; заступљен у заједничким књигама, зборницима и антологијама; сарађивао с бројним часописима и листовима; награђиван; живи у Црвенки;

Небригић Бранко (1970), живи у Београду.

Недељковић Живорад (1959, Краљево), објавио шест књига песама; објављивао у бројним часописима; добитник више књижевних награда; живи у Подунавцима код Краљева.

Нешин Нада (1960, Нови Сад), лекар, програмер; у часописима дијаспоре објављује кратке приче и песме; живи у Њујорку.

Нешић Мирјана, живи у Смедеревској Паланци.

Николић Валентина (1980, Бабушница), студент сликарства.

Новаковић Катарина (1979, Београд), студент Факултета ветеринарске медицине; члан Организације за поштовање и бригу о животињама „Орка”; у сатиричницима „Етна” и „Носорог” објављује афоризме; заступљена у неколико зборника афоризама; живи у Београду.

Обрадовић Градимир, живи у Јагодини.

Павловић Владимир (1967, Београд), завршио српску књижевност и језик са светском књижевношћу; ради као професор српског језика и књижевности и хонорарни новинар; објављује карикатуре у „Етни” и „Носорогу”.

Павловић Тања, преводилац за руски језик, постдипломске студије завршила у Москви, бави се етнолингвистиком, објавила више научних радова у нашим и страним лингвистичким часописима; пише поезију и кратке приче.

Пандуров Маја (1975, Зрењанин), новинар; пише песме и приче; заступљена у зборницима и антологијама; живи у Зрењанину.

Пантелић Данијела (1979, Ваљево), студент енглеског језика и књижевности у Београду; пише поезију и прозу, преводи; збирка песама „Покрети у сенци птице” (1997); награђивана; живи у Ваљеву.

Папеш Раша (1947, Београд), дипломирао је на Стоматолошком факултету у Београду; пише кратке приче и афоризме; заступљен је у више домаћих и страних антологија сатире; објавио је књигу афоризама „Маске ликују”; Живи у Крагујевцу.

Париповић Душко (1981, Београд), студент технологије; пише приче; живи у Београду.

Пауновић Анђелка (1952, Београд), педијатријска сестра у пензији; сарађује с многим часописима; у штампи су две књиге: „Прогонство из ембриона” (проза) и „Голе стопе” (поезија); живи у Београду.

Петровић Александар (1973, Београд), доктор стоматологије; пише кратке приче; преводи с енглеског; живи у Београду.

Петровић Бобан (1978, Сурдулица), апсолвент психологије; пише песме и кратке приче; живи у Београду и Сурдулици.

Петровић Вукоманов Мирко (1970), објавио збирку песама „Град Ипсилон” (1995); члан је уметничке радионице духа „Покус”; живи у Београду.

Печеновић Дејан (1971), пише приче и афоризме; живи у Београду.

Пешић Светлана (1953, Власотинце), студирала теорију књижевности и општу књижевност на Филолошком факултету у Београду; објављивала поезију и прозу у бројним часописима и листовима; више пута награђивана за приче и песме; живи у Власотинцу.

Поповић Драган (1959), економиста; заступљен у осам антологија кратких прича; живи у Београду.

Пуача Душан (1949, Осиејек), дипломирани правник; објављује приче и афоризме у многим часописима; збирка афоризама, кратких прича и епиграма „Тачна вага” (1990), збирка афоризама „Пољубац шкорпиона” (2001); живи у Београду.

Радовановић Васа (1961), објавио књиге песама: „Блесав град” (1988), „Боемска прича” (1993) и „Боја, мирис, звук” (1999); живи на релацији Бели Поток – Земун.

Радовановић Воја (1963), пише драме и приповетке; објављује у периодици; живи у Белом Поточу.

Радојевић Дара, књиге песама: „Хоћу више” (1999) и „Вољена” (2002); члан је Удружења књижевника Србије; живи у Горњем Милановцу.

Радуновић Милорад, живи у Јагодини.

Ракић Настасја (1983), студент српског језика и књижевности; пише песме и приче; живи у Београду.

Раонић Зоран (1956, Ђурђевића Тара), пише поезију и прозу; објавио је шест збирки поезије: „Вилино коло”, „Четири мијене”, „Диоба ватре”, „Други круг ватре”, „Мјесец у крилу” и „Иза бране”; заступљен је у бројним зборницима и антологијама, нашим и страним; сарадник је многих листова и часописа; хаику поезија му је преведена на десетак језика; добитник је више награда и признања; живи у Пљевљима.

Ристић Ј. Драган (1948), професор немачког језика и књижевности; превео, између осталог, и „Антологију најкраће немачке приче”; пише кратке приче и хаику; од 1996. године је главни уредник „Хаику новина” из Ниша; награђиван; књиге хаику песама: „Из дневника једног хаићина” (1995), „Бубице у глави” (2001), „Пчела у целофану” (2001), „Цврчак у акцији” (2002); живи у Нишу.

Рудан Арсен (1978, Београд), студент ветерине; живи у Београду.

Рудан Ивана (1981, Београд), студент фармације; живи у Београду.

Савчић Иван (1982, Београд), студент; живи у Београду.

Симић Владимир (1975, Београд), апсолвент на групи за српски језик и књижевност Филолошког факултета у Београду; живи у Обреновцу.

Скорупан Сергеј (1974, Пакрац), пише афоризме и кратке приче; сарађује с више часописа и радио емисија; живи у Београду.

Сокић Владан (1963), дипломирани правник; пише афоризме, кратке приче и песме; књиге афоризама: „Шлаг

на тортуре”, „Киселе кише” и „Колац дело краси”, књига песама „Ресторан Медеја”; живи у Ужицу.

Солунац Игор (1979, Београд), апсолвент на групи Скандинавски језици и књижевност Филолошког факултета у Београду; преводилац са енглеског; живи у Београду.

Спасојевић Зоран (1949), пише поезију, кратку причу, драму и сценарио; објављивао у бројним часописима; књига прича „Одело за одлазак” (1997), књиге поезије „Дар празнине” (1986) и „Глад” (1998); аутор је неколико ТВ и радио драма, комедија и сценарија хумористичке ТВ серије „За сада без доброг наслова” (2000); заступљен у шеснаест антологија кратких прича; добитник бројних награда; бави се компјутерском графиком; живи у Крагујевцу.

Средановић Мирослав (1936, Ластва код Требиња), дипломирани правник; пише афоризме, песме и кратке приче; књиге афоризама „Сто и ниједан афоризам” (2000) и „Није смешно” (2001); живи у Београду.

Срећковић Ивана (1971), службеник; афоризме и кратке приче објављује у бројним часописима и листовима, као и у емисији „Облак у бермудама”; заступљена у антологијама и зборницима афоризама и кратких прича; награђивана за афоризме; живи у Београду.

Ставретовић Лела, књиге поезије: „У потрази за собом”, „Епилог”, „Српски Јерусалиме”; живи у Београду.

Станковић Светлана (1977, Београд), администратор; пише кратке приче; живи у Београду.

Станковић Сергеј (1976, Мајданпек), студент; објављује прозу и поезију у више часописа; живи у Суботици.

Стевановић Биљана, професор књижевности; живи у Смедеревској Паланци.

Стефановић Милка (1956, Нови Пазар), збирка песама „Сузе Храстова” (1999); заступљена у више песничких антологија; награђивана; живи у Београду.

Стефановић Мирослав (1948, Рипањ), пише поезију, прозу и афоризме; живи у Београду.

Стојанов Будимка (1939, Кикинда), збирке песама: „Сагорели трагови” (1988), „Кад те нема” (1989), „На ломачи живота” (1989), „Опседнута доласком таме” (1994); живи у Београду.

Стојановић Јелена (1977, Нови Сад), дипломирани филолог, постдипломац на Филолошком факултету у Београду (Наука о књижевности); пише кратке приче; живи у Подгорици.

Стојиловић Јован, живи у Крагујевцу.

Танасковић Данијела (1970, Крагујевац), завршила електротехнички факултет; пише приче и драме; објављивала у периодици и зборницима; заступљена у антологији фантастичне приче; живи у Београду.

Теофиловић Витомир (1943, Врчин код Београда), дипломирани филолог; књиге афоризама „Доле црни пек”, „Примери оптимизма” и „Државни циркус”, збирка песама „Сунце изнутра” и књига есеја „Хиперборејци на Суматри”; приредио је панораму „Враг и шала. Пола столећа српског афоризма”; превођен је на више језика; живи у Београду.

Теофиловић Павле (1977, Београд), драматург; пише драме, приче и новеле; живи у Београду.

Тепавчевић Милена (1948, Црљенци код Славонске Пожеге), русиста; пише кратке приче, преводи с ру-

ског; књига „Мрвице среће. Савремена руска женска проза” (2003); живи у Новом саду.

Тилгер Радослав (1947), пише афоризме, песме и прозу; сарађује с бројним часописима и листовима; објављене књиге: „Тисин цвет”, „Дунавска ложа” и „Скандалија”; живи у Београду.

Тодоров Милан (1951, Банатско Аранђелово), пише сатиричну прозу, поезију и афоризме; објавио је књигу прича „Ухом за крухом”, збирку песама „Боца под притиском”, књиге афоризама „Црвени и плави” и „Сиротињска забава”; превођен је на немачки, енглески и пољски језик; заступљен је у више антологија афоризама; живи у Новом Саду.

Тодоровић Јасмина (1976, Београд), живи у Београду.

Тот Ференц (1959, Нови Сад), техничар; пише хаику и кратке приче; сарађивао с бројним часописима у земљи и иностранству; живи у Сремским Карловцима.

Тофчевић Дејан (1971, Ужице), контролор летења; пише афоризме и кратке приче; књига афоризама „Црно на бело” (2002); живи у Подгорици.

Требовац Витомирка (1980, Нови Сад), студент књижевности; објављивала поезију у зборницима; живи у Буковцу код Новог Сада.

Тумарић М. Мића (1949, Нови Сад), новинар; објавио је 14 књига у 20 издања, „Десно од памети” (1982), „Отворене карте” (1989, 1992), „Мозаик” (1995), „Ја, он, они” (1996), „Време затвора” (2001) итд.; превођен на енглески, руски, мађарски, русински, словачки, македонски, словеначки, румунски итд.; добитник више награда; заступљен у неколико антологија као прозни писац и пе-

сник; члан је Друштва књижевника Војводине и Удружења новинара; живи у Новом Саду.

Ћук Љиљана (1970), професор српског језика и књижевности; пише приповетке и фантастичне приче; живи у Новом Саду.

Ћулибрк Гордана (1952), за приповетку „Вучица” добила је Другу награду Сцене Црњански 1999; поезију објављивала у периодици, а роман у наставцима у књижевном часопису „Покус”; живи на релацији Бели Поток – Земун.

Узелац Владимир (1980, Београд), живи у Београду.

Хонић Сенад (1962, Нови Пазар), завршио Економски факултет у Бањалуци; играо кошарку за бањалучки „Борац” и „Кертхер” из Гетеборга; објавио више од хиљаду афоризама; добитник неколико награда за афоризам и карикатуру; живи у Малмеу.

Хорват Милутин (1952, Београд), музиколог и антрополог, магистрирао из области антропологије религије; збирка песама „Служење” (1995); тренутно живи у Београду.

Хуберт Александра (1976, Зајечар), апсолвент на Математичком факултету у Београду; живи у Београду.

Цветковић Милорад (1951), новинар; књига прича „Чоколадни зец” (2002); живи у Лесковцу.

Чалић Александра (1975, Љубљана), стоматолог; живи у Љубљани.

Шаранчић Миломир (1955), пише песме, приче и афоризме; објављене књиге: „Јагоде са јабукових грана” (1995), „Ехо шутње” (1995) и „РобоВласници УМА” (1998); живи у Београду.

Шево Александар (1952, Чебаркуљ, Русија), магистар филолошких наука; преводи са руског и на руски, објавио је осам књига превода; пише кратку прозу, поезију и публицистичке текстове; живи у Новом Саду.

Шимић Ирена (1976, Београд), студент психологије; објављивала кратке приче у часописима, написала драматизацију „Пинокија” К. Колодија, која је изведена у Которском позоришту; живи у Београду.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41–36 (082.2)

У причи и околo : најлепша остварења са II конкурса
за најкраћу кратку причу / приредио Ђорђе Оташевић. –
Београд : Алма, 2003 (Београд : Алма). – 217 стр. : 21 см. –
(Библиотека Савремена књижевност)

Тираж 100. – Аутори: 199–217.

ISBN 86–84023–10–2

1. Оташевић, Ђорђе

COBISS.SR – ID 105469708